

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

1. การอ่าน
2. การคิดวิเคราะห์
3. การเขียน
4. ชุดการฝึก
5. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
6. หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดชนาธิปเฉลิม) จังหวัดสตูล
7. การประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียนสื่อความ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การอ่าน

ความหมายของการอ่าน

เนาวรัตน์ นุ่มอุรา (2534 : 14) ได้ให้ความหมายว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางความคิด ซึ่งผู้อ่านพยายามที่จะทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของสิ่งที่อ่าน โดยสามารถแปลความ ตีความ และขยายความสัญลักษณ์หรือตัวอักษรที่ปรากฏออกมาเป็นความคิดที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ ทั้งนี้ ต้องอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเป็นปัจจัยสำคัญ

ประเทิน มหาจันทร์ (2536 : 1) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ดังนี้ การอ่าน หมายถึง กระบวนการแปลความหมายของตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ที่มีการจดบันทึกไว้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนมีความสัมพันธ์กับการพูด การอ่านที่แท้จริงนั้นจะต้องเป็นการอ่านที่สามารถเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านเป็นการกระตุ้นให้เกิดความคิดรวบยอดหรือจินตนาการของผู้อ่าน ซึ่งจะเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดความเข้าใจความหมายตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ที่อ่านโดยอาศัย ประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเป็นพื้นฐาน

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2540 : 29) อธิบายเกี่ยวกับการอ่านไว้ว่า เป็นรูปแบบของการสื่อความหมาย แลกเปลี่ยนความคิดและข่าวสาร ความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน นั่นคือผู้เขียนจะแสดงความคิดเห็นของตนบนกระดาษด้วยภาษาที่เป็นไปตามลักษณะของการเขียนแต่ละคน และผู้อ่านพยายามอ่านเอาความหมายของผู้เขียนได้เขียนไว้

Harris and Smith (1976 : 14) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อความหมาย ผู้เขียนจะแสดงความคิดเห็นของตนตามลักษณะการเขียนของแต่ละบุคคล ผู้อ่านจะพยายามอ่านเอาความหมายจากการเขียนนั้น ความสามารถในการอ่านที่จะทำนายความหมายจากสิ่งที่อ่านนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน หัวข้อเรื่อง ความคุ้นเคยกับความสำคัญขงเรื่องและความรู้เดิมทางภาษาของผู้อ่าน

Dechant (1982 : 5) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการสื่อสารระหว่างผู้อ่านกับความคิดที่ได้จากการอ่าน ซึ่งรวมถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน ผู้เขียนจะมีบทบาทในการถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นตัวอักษร ถ้าไม่มีผู้อ่านการเขียนก็ไม่มี ความหมาย ดังนั้นเขาจึงสรุปคำจำกัดความของการอ่านว่าเป็นปฏิสัมพันธ์ในการถอดรหัสความหมายของคำจากผู้เขียนให้เข้าถึงจิตใจของผู้อ่านได้

สรุปว่า การอ่าน คือ กระบวนการรับสาร โดยแปลความหมายของตัวอักษร ให้เกิดความเข้าใจ รับรู้ในสารนั้น ๆ แล้วเกิดการสร้างมโนทัศน์ทางกระบวนการคิด ส่งผ่านกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียน โดยผู้อ่านสามารถตีความ แสดงความคิดเห็นออกมาตามความสามารถและประสบการณ์ที่ผู้อ่านได้รับถ่ายทอดออกมาเป็นตัวอักษรอีกครั้งหนึ่ง

ความสำคัญของการอ่าน

ระวีวรรณ ศรีคร้ามครัน (2527 : 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอยู่ในลักษณะที่ว่าผู้อ่านมีความสามารถในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้หรือไม่

1. ความสามารถความเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านไปแล้วมากน้อยแค่ไหน
2. สามารถจับความสำคัญได้หรือไม่
3. ความสามารถที่จะเปรียบเทียบหรือแยกความแตกต่างได้ว่า ในบทความหรือสิ่งที่อ่านไปแล้วนั้นส่วนไหนเป็นความจริง เป็นเนื้อเรื่องที่สำคัญ เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนหรือเป็นความคิดเห็นโดยทั่ว ๆ ไป
4. เมื่ออ่านแล้วสามารถที่จะเข้าใจ และปฏิบัติตามที่อ่านมาได้ถูกต้องหรือไม่
5. สามารถที่จะตีความหมายจากรูปภาพ แผนภูมิ หรือตาราง แสดงได้อย่างถูกต้องมากน้อยแค่ไหน

6. สามารถที่จะรวบรวมความคิดเห็นจากการอ่านหลาย ๆ เรื่องให้เข้าสู่ประเด็นสำคัญตามที่ต้องการหรือไม่

7. เมื่ออ่านแล้วสามารถนึกภาพ ตามแนวคิดที่ได้อ่านมาได้ตรงและถูกต้องมากน้อยแค่ไหน

8. สามารถจับใจความที่สำคัญ หรือได้สาระจากเรื่องที่ได้อ่านมากน้อยเพียงใด

อุดม เชยกิจวงศ์ (2534 : 4) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านและสรุปได้ว่าการอ่านเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาต่าง ๆ ช่วยให้เกิดความรู้ ความเพลิดเพลิน ช่วยถ่ายทอดความรู้สึกความต้องการระหว่างบุคคลกับบุคคล ช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ และช่วยสืบทอดวัฒนธรรม

จะเห็นได้ว่า การอ่านมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน เพราะนอกจากจะอ่านเพื่อความเพลิดเพลินแล้ว การอ่านยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ให้ทันต่อเหตุการณ์ ทั้งยังเพิ่มพูนสติปัญญาของตน บุคคลที่มีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านอย่างแท้จริงย่อมสามารถนำความรู้ความคิด ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและสังคมได้เป็นอย่างดี

การอ่าน มีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง การอ่านเป็นการแสวงหาความรู้ ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน และความเข้าใจสาร ส่งผลให้สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องนั้น ๆ ได้ อีกทั้งสามารถปฏิบัติตามที่อ่าน ได้อย่างถูกต้อง

สรุปว่า การอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้สิ่งต่างๆในชีวิตประจำวัน ให้ดำรงอยู่ได้ สามารถติดต่อสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แวดล้อมได้ อีกทั้งก่อให้เกิดการเพิ่มพูนความรู้ทันโลก ทันเหตุการณ์ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีความสุข

ความเข้าใจในการอ่าน

สุพิมพ์ ศรีวรพันธ์สกุล (2521 : 8) ได้กล่าวถึงความเข้าใจของการอ่านไว้ว่า ความเข้าใจในการอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งต่อการศึกษา นักเรียนที่มีความสามารถทางความเข้าใจในการอ่านสูงจะสามารถอ่านตำรา ข้อความต่าง ๆ แม้แต่การ์ตูนได้โดยมีความเข้าใจถูกต้องและรวดเร็ว ทำให้เป็นผู้ที่มีเหตุผล มีความสามารถในการใช้วิจารณญาณ ประเมินค่า สรุปความได้เข้าใจ จึงนับว่าเป็นพื้นฐานทางวิชาการและเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นยิ่ง

ชวาล แพร์ตกุล (2522 : 134) ได้ให้ความหมายของความเข้าใจว่า เป็นความสามารถในการผสมแล้วขยายความรู้ความจำได้ ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล ซึ่งต้องมีคุณสมบัติหลายประการ ดังนี้

1. รู้ความหมาย และรายละเอียดต่าง ๆ ของเรื่องนั้นมาก่อน
2. รู้ความเกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างชั้นและความรู้ย่อย ๆ เหล่านั้น
3. สามารถอธิบายสิ่งเหล่านั้นได้ด้วยภาษาของตนเอง
4. เมื่อพบสิ่งอันใดที่มีสภาพทำนองเดียวกับที่เคยเรียนรู้มาแล้วก็สามารถตอบและอธิบายได้

สรุปว่า ความเข้าใจในการอ่าน เป็นทักษะความเข้าใจในการอ่านสูงกว่าการอ่านทั่ว ๆ ไป โดยสามารถใช้การวิจารณ์ ประเมินค่า สรุปความ ได้อย่างสมเหตุสมผล

จุดมุ่งหมายของการอ่าน

วิลลาร์ด สุนทรโรจน์ (2540 : 34) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านและได้แบ่งจุดมุ่งหมายของการอ่านเป็น 6 ประการ ดังนี้

1. อ่านเพื่อจับใจความอย่างคร่าว ๆ (Skimming & Scanning Reading)
2. อ่านเพื่อจับใจความสำคัญ (Idea Reading)
3. อ่านเพื่อสำรวจรายละเอียด และจับใจความสำคัญโดยทั่ว ๆ ไป (Exploratory Reading)
4. อ่านเพื่อความเข้าใจถ่องแท้ (Study Reading)
5. อ่านเพื่อใช้วิจารณ์ติดตามข้อความที่อ่าน (Critical Reading)
6. อ่านเพื่อวิเคราะห์ข้อความ หรือแนวคิดในเรื่องที่อ่าน (Analytical Reading)

สำหรับการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการอ่าน จึงได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนอ่าน โดยฝึกให้ผู้่านคิดหาเหตุผล พิจารณาตัดสินข้อความ วิเคราะห์เรื่องที่อ่าน สรุปเรื่องและประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ ดังที่ สุนันทามัน เศรษฐวิทย์ (2527 : 125) สรุปเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาไว้ดังนี้

1. การอ่านในระดับมัธยมศึกษา เป็นการมุ่งให้ผู้่านได้รู้จักกว้างขวางมากขึ้นและสามารถนำคำเหล่านี้มาใช้ในการพูด การเขียน ตลอดจนการเรียนวิชาอื่น ๆ ได้อย่างถูกต้อง
2. การอ่านนอกจากผู้่านจะเข้าใจเรื่องราวที่ตนอ่านแล้ว ยังต้องสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ด้วย
3. การอ่านมุ่งให้ผู้่านได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้น จึงต้องรู้จักพิจารณาตัดสินแยกความจริงและข้อคิดเห็นได้ และการตัดสินข้อคิดเห็นของผู้เขียนก็ควรตั้งอยู่บนหลักการโดยอาศัยประสบการณ์เดิมที่ผู้่านได้รู้มาแล้วเป็นส่วนประกอบ

จุดมุ่งหมายของการอ่าน มีส่วนสำคัญกับผู้อ่านมาก กล่าวคือ จุดมุ่งหมายของผู้อ่านแต่ละคนจะมีแตกต่างกันออกไปของแต่ละบุคคล อาจสรุปได้ว่าจุดมุ่งหมายของการอ่านโดยทั่วไปได้แก่ อ่านเพื่อความรู้ อ่านเพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่อง อ่านเพื่อความบันเทิง อ่านเพื่อสรุปเรื่องและประเมินค่าของเรื่องที่อ่าน แต่จากจุดมุ่งหมายในการอ่านทั้งหมด ก็เป็นส่วนประกอบหนึ่งของแต่ละบุคคลนั้น ๆ แต่ท้ายสุดก็จะส่งผลต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

กระบวนการอ่าน

ถนอมวงศ์ ถ้ายอดมรรคผล (2526 : 529 – 532) กล่าวว่า การส่งเสริมกระบวนการอ่านดังนี้

ขั้นแรก การรู้จักคำกระบวนการการอ่านเกิดขึ้นเมื่อผู้อื่นรับรู้ความหมายของถ้อยคำภาษาเขียนที่ถ่ายทอดด้วยตัวอักษรได้เข้าใจตรงกัน ตามปกติเราไม่ได้อ่านคำ ๆ เดียวแต่อ่านเป็นวลีประโยค ข้อความหรือเรื่องราว ดังนั้นเมื่ออ่านข้อความที่ยาวขึ้น หากรู้คำมากเท่าใดก็ยิ่งเข้าใจเรื่องราวมากขึ้นเท่านั้น ถึงแม้จะมีคำบางคำที่ไม่รู้จักมาก่อน คำที่รู้จักก็อาจจะช่วยให้เข้าใจความหมายของคำใหม่ได้

ขั้นที่สอง การเข้าใจความหมายของการอ่าน สารคือความหมายที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อในการอ่านแต่ละคนจะเข้าใจความหมายไม่ตรงกันทีเดียว คำเดียวกันอาจมีความหมายเพียงนัยเดียวหรือหลายนัยสำหรับคนอื่น การเข้าใจสารของแต่ละคนขึ้นอยู่กับการศึกษา ซึ่งแตกต่างหรือคล้ายคลึงกันแล้วแต่ความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับคำ ประโยค หรือข้อความนั้น ๆ บริบทก็มีส่วนช่วยให้เข้าใจสารได้ตรงหรือใกล้เคียงกัน เจตนาของผู้เขียน ผู้อ่านจะต้องฝึกฝนการตีความจนสามารถจับความรู้สึก อารมณ์ และความคิด ตลอดจนเจตนาของผู้เขียนได้

ขั้นที่สาม การมีปฏิกิริยาต่อสาร ตามปกติเมื่อเราอ่านสิ่งใด เราขอม “คิด” คล้อยตามหรือคัดค้าน แยกแยะข้อมูลและเปรียบเทียบความคิดต่าง ๆ ว่าส่วนใดเหมาะสมหรือตรงกับความหมายที่แท้จริงของเรื่องที่อ่าน ดังนั้น ปฏิกิริยาต่อสารจึงมีทั้งอารมณ์และความคิด ผู้อ่านจะเป็นผู้ที่จะใช้วิจารณญาณตัดสินสารนั้นได้ โดยใช้ประสบการณ์ชีวิตร่วมกับความรู้ความเข้าใจได้เมื่อไม่เข้าใจก็ตัดสินใจไม่ได้ว่าตอนใดสำคัญ ตอนใดเป็นความจริง ตอนใดเป็นความคิด จึงไม่สามารถสรุปความคิดและแก้ปัญหาใด ๆ ได้

ขั้นที่สี่ การรวบรวมความคิดเมื่อผู้อ่านผ่านกระบวนการคิดจากขั้นแรกถึงขั้นที่สามแล้ว จึงถึงขั้นที่สี่เป็นขั้นตัดสินใจว่าอ่านแล้วเข้าใจเพียงใด เพราะความเข้าใจจะวัดได้โดยผู้อ่านสามารถสรุปความ รวบรวมความรู้และความคิดจากสิ่งที่อ่านมาประสมประสานกับความรู้เดิม ผู้อ่านจะเปรียบเทียบสิ่งเก่ากับสิ่งใหม่แล้วเลือกรับเฉาะสิ่งที่ได้ ความรู้ความคิดที่ประสานกันขึ้นนี้จะทำให้

เกิดความเข้าใจใหม่ ๆ ขึ้น ทำให้ความรู้ความคิดเดิมได้รับการแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรืออาจเพิ่มพูนขึ้น ผู้อ่านจะเริ่มสนใจอะไรใหม่ ๆ มีความคิดใหม่ ๆ เกิดขึ้นได้ แต่ถ้ารวบรวมความคิดแล้ว ผู้อ่านยังไม่เข้าใจสิ่งที่อ่านอยู่ ก็แสดงว่าผู้อ่านยังขาดความรู้พื้นฐานข้อที่สองและสามอยู่ จำเป็นต้องพัฒนาทักษะพื้นฐานการอ่านให้มีมากขึ้น

สรุปว่า กระบวนการอ่าน มีขั้นตอน ดังนี้

1. การรู้จักคำ วลี ประโยค หรือเรื่องราวมาก ๆ ก็จะส่งผลให้เข้าใจเรื่องราวที่อ่านยิ่งขึ้น
2. การเข้าใจความหมายของสาร การเข้าใจความหมายของสารของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับ การตีความ แล้วสามารถเข้าใจถึงความรู้สึก อารมณ์ และความคิดตลอดจนเจตนาของผู้เขียนได้
3. การมีปฏิกิริยาต่อสาร เป็นการตัดสินใจที่อ่าน โดยจะต้องใช้ความคิด ประสพการณ์ และความรู้ ความเข้าใจในการสรุปความคิดจากสารนั้น ๆ
4. การรวบรวมความคิด เมื่ออ่านแล้วเข้าใจก็ส่งผลต่อความสามารถในการสรุปความและรวบรวมความรู้ ความคิดจากสิ่งที่อ่าน โดยสามารถเชื่อมโยงความรู้เก่ากับความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ ๆ

ความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านกับกระบวนการคิด

การอ่านกับกระบวนการคิดเป็นสิ่งที่มีความหมายเกี่ยวพันกันอย่างไม่สามารถจะแยกออกจากกันได้ ทั้งนี้เพราะการอ่านคือการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ผู้เขียนพูด ผู้อ่านแสดงกิริยาโต้ตอบ ในกระบวนการอ่านแต่ละขั้นตอน นักภาษาศาสตร์และนักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้ความหมายของการอ่าน ที่แสดงให้เห็นว่าการอ่านกับการคิดต้องควบคู่กันตลอดเวลา ดังแนวคิดของนักวิจัยหลายท่านดังนี้

เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ (2528 : 1-8) ได้กล่าวถึงหลักการอ่านที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดว่า หลักการอ่านเกี่ยวข้องกับกระบวนการอยู่ 2 กระบวนการ คือ การติดตามว่าผู้เขียนพูดว่าอะไรและติดตามว่าผู้เขียนหมายถึงอะไร ในกระบวนการอ่าน จำนวนเวลาที่ใช้การ คิดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่างด้วยกัน เช่น ความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล โครงสร้างทางประวัติศาสตร์ โครงสร้างทางด้านจิตวิทยา ความคุ้นเคยในด้านเนื้อหาและขอบข่ายของการอ้างอิง ตลอดจนจุดมุ่งหมายของตัวผู้อ่านพร้อมกันนั้นยังได้ชี้ให้เห็นว่าวิธีสอนและเทคนิคการสอนอ่านนั้น ครูมักจะยึดหลักของการสอนอ่านตามกระบวนการที่ทำให้นักเรียนสามารถค้นพบแนวทางแห่งประสพการณ์ของตนเองในการที่จะหาเหตุผลของข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการที่ร่วมกัน ระหว่างการอ่านและการคิด

เยี่ยมจิต บูรณโกคา (2533 : 19) กล่าวว่า การอ่านเป็นขบวนการที่มีแบบแผน ประกอบด้วย ความถูกต้อง รายละเอียด เป็นความเข้าใจที่เป็นไปตามลำดับขั้นและยังหมายถึงการพิจารณา ตัวอักษร คำ การสะกดคำและหน่วยของภาษาที่กว้างออกไปสรุปได้ว่านอกจากจะรู้ความหมาย ของคำแล้วผู้อ่านต้องติดตามจึงจะเข้าใจเรื่องที่สามารถอ่านได้

สรุปว่า การอ่าน กับกระบวนการคิด มีความสัมพันธ์กันมาก และต้องควบคู่กันไปตลอด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคลที่จะอ่านแล้วสามารถเชื่อมโยงถ่ายทอด ออกมาเป็นความคิดของบุคคลนั้น ๆ

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสอนอ่าน

Carroll (1964 : 118) การเรียนการอ่านมีหลักสำคัญควรยึด 3 ประการ คือ

1. การเสริม (Reinforcement) เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยในการวางเงื่อนไขในการเรียนการสอน มีความมั่นคงถาวรในการเรียนอ่าน การฝึกอ่านแต่อย่างเดียวยังไม่เพียงพอที่จะทำให้เด็กเรียนอ่าน หรือจำคำได้ ต้องอาศัยการเสริมแรงเข้าช่วย ครูควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการใช้การเสริมแรงด้วย

2. การหยั่งเห็น (Insight) เป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยฉับพลันของเด็ก แต่เกิดหลังจากที่เด็กได้ลองผิดลองถูกมาหลายครั้งแล้ว เช่น เด็กเห็น คำว่า “กิน” มาก่อนแล้วพบคำว่า “บิน” เด็กก็จะอ่าน “กิน” แต่เมื่อได้รับการสอนหรือได้ลองสะกดดู เป็นประสบการณ์แก่เด็ก เด็กก็จะอ่านคำว่า “บิน” ได้ถูกต้อง

3. ทฤษฎีพัฒนาการของเพียเจต์ เพียเจต์ กล่าวว่า ความรู้คือประสบการณ์ที่ได้รับ การสะสม (Cumulative) มาแล้วในอดีต กล่าวคือ เมื่อเด็กมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอกแล้ว ได้ผลลัพธ์นั้นไว้ในตัว เมื่อเด็กพบเหตุการณ์เช่นเดิมอีกเด็กจะค่อย ๆ ผสมผสาน (Assimilation) ความรู้ใหม่กับความรู้เก่าเข้าด้วยกันกับประสบการณ์ที่จะเกิดความคิดต่าง ๆ ไปใช้ในการทำปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เด็กพบครั้งต่อไป

ทฤษฎีการสอนอ่านให้แก่เด็กควรเกิดจากคำชักจูง แนะนำ เริ่มอ่านจากหนังสือที่อ่านง่าย น่าสนใจ โดยยึดหลักสำคัญ 3 ประการ คือ ประการที่ 1 การเสริมแรง โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย ประการที่ 2 การหยั่งเห็น เป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยฉับพลันของเด็ก ซึ่งเกิดหลังจากเด็กลองผิดลองถูกมาหลายครั้งแล้ว

Harris (1976 : 487) มีความเห็นว่า วิธีที่จะส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน ควรจะ ชักจูงและแนะนำให้อ่านด้วยวิธีที่เหมาะสม คือขั้นแรก ควรให้นักเรียนอ่านหนังสือที่ง่าย สั้น และ ตรงกับความสนใจ เมื่อนักเรียนเกิดเจตคติต่อการอ่านแล้ว นักเรียนจะหาหนังสือต่าง ๆ มาอ่านเอง

องค์ประกอบที่ช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพ

นั้ตรสุดา ควงพลอย (2526 : 8-13) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่ช่วยให้การอ่านประสบความสำเร็จมีอยู่ 4 ประการคือ

1. ความรู้ทางภาษา ในขั้นเริ่มแรกผู้อ่านจะเริ่มที่การเรียนรู้เสียง ให้สัมพันธ์กับตัวอักษร และการรู้ความหมายของแต่ละคำ แต่การอ่านจะเปลี่ยนไปเมื่อผู้อ่านมีประสบการณ์ในการอ่านมากขึ้น และเมื่อการอ่านเก่งแล้วก็จะสามารถเดาความหมายได้ ยิ่งผู้อ่านมีความชำนาญในภาษาต่างประเทศมากเท่าใดก็ยังมีทักษะในการอ่านมากขึ้นเท่านั้น

2. ประสบการณ์ โลกทัศน์ ความรู้ความเชื่อต่าง ๆ ซึ่งรวมไปถึงความรู้ ความสามารถ ความพร้อมในเนื้อหาที่ผู้อ่านมีต่อสิ่งที่อ่านด้วย

3. ความสมบูรณ์ในตัวเอง ของเนื้อหาหรืองานเขียนนั้น ๆ ความเข้าใจจะเกิดขึ้นได้ยากถ้าเรื่องที่อ่านนั้นไม่มีเนื้อความที่สมบูรณ์ในตัวเอง ยกเว้นกรณีที่ผู้อ่านมีความพร้อมในเนื้อหาที่กำลังอ่าน ซึ่งก็คือส่วนหนึ่งของประสบการณ์จากการเรียนรู้ ความสามารถในการวิเคราะห์โครงสร้างของงานเขียนจากการวิเคราะห์ภาษาในระดับสูงกว่าประโยค ทำให้ทราบว่างานเขียนแต่ละชิ้นแต่ละประเภท มีโครงสร้างที่มีลักษณะต่างกัน งานเขียนของแต่ละบุคคลยังสะท้อนความเชื่อ ตลอดจนวัฒนธรรมของผู้เขียน ดังนั้นถ้างานเขียนเสนอเรื่องราวที่ต่างไปจากวัฒนธรรม หรือประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน การอ่านที่ประสบความสำเร็จได้ยากเพราะประสบการณ์เดิมของผู้เขียนกับผู้อ่านต่างกัน

ปัจจัยที่ช่วยให้การอ่านประสบความสำเร็จ มี 4 ประการ คือ

1. ความรู้ทางภาษา เริ่มต้นที่การเรียนรู้เสียงให้สัมพันธ์กับตัวอักษร และการรู้ความหมายของแต่ละคำ

2. ประสบการณ์ โลกทัศน์ ความรู้ ความสามารถที่ผู้อ่านมีต่อสิ่งที่อ่าน

3. ความสามารถในตัวเองของเนื้อหา เนื้อหาที่สมบูรณ์จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ความสนใจในการอ่าน

ความสนใจในการอ่านของคนเราจะแตกต่างกันไปตามพัฒนาการในแต่ละช่วงวัย ตามที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ตามรายละเอียด ดังนี้

วรรณภา บัวเกิด (2527 : 1314) กล่าวถึง

ความสนใจในการอ่านว่า ความสนใจของวัยรุ่นชายและหญิง เกี่ยวกับหนังสือประเภทบันเทิงคดี และสารคดีนั้นแตกต่างกันตามระดับอายุดังนี้

ช่วยอายุ 11 ปี เด็กหญิงชอบอ่านบันเทิงคดีมากกว่าสารคดี เรื่องที่สนใจมักเกี่ยวกับชีวิตในบ้าน สัตว์เลี้ยง ธรรมชาติ และเริ่มสนใจเรื่องความรักบ้างแล้ว

เด็กชายชอบอ่านสารคดีเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ การค้นคว้า การประดิษฐ์ และเครื่องยนต์กลไก เด็กชายจะอ่านหนังสือบันเทิงคดีก็มักเป็นนวนิยายวิทยาศาสตร์

ช่วงอายุ 12 ปี เด็กหญิงชอบอ่านบันเทิงคดีเกี่ยวกับความรักมากขึ้น นอกจากนี้ยังเริ่มอ่านนวนิยาย สำหรับผู้ใหญ่ ส่วนสารคดีชอบเรื่องเกี่ยวกับอาชีพ

เด็กชายชอบอ่านสารคดีเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ชีวประวัติ กีฬา เด็กชายวัยนี้เริ่มอ่านบันเทิงคดีบ้านแล้ว เรื่องที่อ่านมักเป็นเรื่องที่ขมวดปมให้คิดตอนจบ หรือการผจญภัย

ในวัยนี้เด็กชายและเด็กหญิงเริ่มสนใจอ่านนวนิยายเรื่องราว

ช่วงอายุ 13 ปี เด็กหญิงยังคงชอบอ่านบันเทิงคดีมากกว่าสารคดี และนิยายอ่านนวนิยายสำหรับผู้ใหญ่มากขึ้น สารคดีที่เด็กหญิงอ่านจะเป็นเรื่องที่ไม่เน้นวิชาการนัก

เด็กชายชอบอ่านสารคดีเกี่ยวกับเครื่องยนต์กลไก การเล่นเกมกีฬาเพื่อความงามของร่างกาย และอ่านเรื่องเกี่ยวกับงานอดิเรกเพิ่มขึ้น

ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายชอบอ่านบันเทิงคดีที่เป็นร้อยกรอง เช่น บทละครในวรรณคดี

ช่วงอายุ 14 ปี เด็กวัยนี้แตกต่างจากเด็กวัยอื่น คือ อ่านหนังสือน้อยลงหนังสือที่อ่านมักมีเนื้อหาสาระสั้น ๆ ประเภทนิตยสาร หรือหนังสือพิมพ์ เป็นการสนองความต้องการอ่านเพียงชั่วคราว

เด็กหญิงยังคงชอบอ่านนวนิยายสำหรับผู้ใหญ่ โดยเฉพาะเรื่องสะท้อนอารมณ์และเรื่องที่ตั้งใจความเป็นจริง สารคดีที่อ่านจะเป็นเรื่องอาชีพ

เด็กชายชอบอ่านสารคดีเกี่ยวกับชีวประวัติ ประวัติศาสตร์ การเดินทาง เครื่องยนต์กลไก เรื่องวิทยาศาสตร์ สำหรับบันเทิงคดีเริ่มอ่านเรื่องความรักบ้าง

ช่วงอายุ 15 ปี เด็กหญิงสนใจอ่านนวนิยายรัก และบันเทิงคดีที่เป็นบทร้อยกรองมากขึ้น และยังไม่ชอบอ่านสารคดีเท่าเด็กชาย

เด็กชายชอบอ่านสารคดีเกี่ยวกับวิชาการ งานอดิเรก การทดลอง ส่วนบันเทิงคดี มักสนใจนวนิยายโลดโผน ผจญภัย และลึกลับ

ความสนใจในการอ่านมีความแตกต่างกันในแต่ละวัย ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

ช่วงอายุ 10 – 12 ปี เด็กผู้หญิงจะสนใจอ่านบันเทิงคดีที่เกี่ยวกับความรัก อ่านนวนิยายที่เกี่ยวกับความรัก ส่วนเด็กผู้ชายจะสนใจอ่านเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ การผจญภัย และเครื่องยนต์กลไกต่าง ๆ

ช่วงอายุ 13 – 15 ปี เด็กหญิงจะสนใจอ่านหนังสือประเภทบันเทิงคดี นวนิยายรัก แต่การอ่านหนังสือลดลง ส่วนเด็กผู้ชาย ชอบอ่านหนังสือสารคดี กีฬา การทดลอง การผจญภัย ฯลฯ

คุณค่าของการอ่าน

การอ่าน เป็นทักษะที่มีความจำเป็นมากที่สุดในชีวิตประจำวันของมนุษย์ทักษะหนึ่ง ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านมักจะเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่การงานเสมอ เพราะการอ่านได้และอ่านเป็น จะช่วยให้ผู้อ่านได้ข้อมูลความรู้ และขยายความคิดให้กว้างขวาง กลายเป็นคนฉลาดรอบรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักค้นคว้าแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสภาพแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังคำกล่าวของ Tooze (1957 : 6) ที่ว่า กิจกรรมด้านการอ่านเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองทุก ๆ ด้าน ทั้งในวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ เพราะหนังสือประกอบไปด้วยประสบการณ์ชีวิตทั้งชีวิต และนับเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นร่วมกันระหว่างผู้อ่านและผู้เขียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านนำมาเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ในโลกได้อย่างมีความสุข

สรุปว่า การอ่านมีคุณประโยชน์ต่อมวลมนุษย์ยิ่งนัก การอ่านเป็นการตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในทุกๆด้าน จนทำให้สามารถเกิดความรู้ ความคิด และทักษะต่าง ๆ ที่จะนำไปใช้ในการดำรงชีวิต อีกทั้งส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในงานสาขาต่าง ๆ การอ่านทำให้มนุษย์เป็นผู้ที่ทันโลก ทันเหตุการณ์ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี

การคิดวิเคราะห์

ความหมายของการคิดวิเคราะห์

วิลพร คำเพราะ (2539 : 8-9) ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่า เป็นความสามารถในการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบเกี่ยวกับข้อมูล หรือสถานการณ์โดยใช้ความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของตนเองอย่างถี่ถ้วน เพื่อไปสู่ข้อสรุปที่สมเหตุสมผล

ฝ่ายวิชาการ เอ็กซ์เปอร์เน็ท (2544 : 14) ได้กล่าวไว้ว่า การคิดให้ลึกเชิงวิเคราะห์ (Analytical Thinking) เป็นความคิดโดยใช้สมองซีกซ้ายเป็นหลัก เป็นความคิดในเชิงลึก คิดอย่างละเอียด จากเหตุไปสู่ผล มีการคิดหาทางเลือกในรูปแบบต่าง ๆ ไปจนถึงการวิเคราะห์เปรียบเทียบ เพื่อตัดสินใจเลือกกรณีที่จะมีความเหมาะสมและคุ้มค่าสูงสุด ถือเป็นความคิดวิเคราะห์ที่มีทั้งความสมบูรณ์ ความสุขุมและความรอบคอบที่ทุกคนควรกระทำ

บุญเชิด ชุมพล (2547 : 9-12) ได้สรุปความสามารถในการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาแยกแยะส่วนย่อยๆของเหตุการณ์ เรื่องราว หรือเนื้อเรื่องต่าง ๆ ว่า ประกอบด้วยอะไร มีจุดมุ่งหมาย หรือความประสงค์สิ่งใด และส่วนย่อย ๆ ที่สำคัญนั้นแต่ละเหตุการณ์ เกี่ยวพันกันอย่างไรบ้าง และเกี่ยวพันโดยอาศัยหลักการใด

สรุปว่า การคิดวิเคราะห์ คือ กระบวนการสร้างความคิด พิจารณา ตรึกตรอง ประเมินค่า ออกมาเป็นความคิดรวบยอด โดยสามารถวิเคราะห์ จำแนก เรื่องราวต่าง ๆ โดยสามารถนำไป เชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างสมเหตุสมผล และนำไปประยุกต์ใช้ได้

ลำดับขั้นตอนในการคิดวิเคราะห์

ดิลล ดิลกานนท์ (2525 : 64-65) ได้สรุปลำดับขั้นตอนของการคิดวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ว่าอะไรคือปัญหา ขั้นนี้ผู้เรียนจะต้องรวบรวมปัญหา หาข้อมูลพร้อม สาเหตุของปัญหา จากการคิด การถาม การอ่าน หรือพิจารณาจากข้อเท็จจริงนั้น ๆ
2. กำหนดทางเลือก เมื่อหาสาเหตุของปัญหานั้นได้แล้ว ผู้เรียนจะต้องหาทางเลือก ที่จะแก้ปัญหานั้น โดยพิจารณาจากความเป็นไปได้และข้อจำกัดต่าง ๆ ทางเลือกที่จะแก้ปัญหานั้น ไม่จำเป็นจะต้องมีทางเลือกเดียว อาจมีหลาย ๆ ทางเลือกก็ได้
3. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด เป็นการพิจารณาทางเลือกที่จะแก้ปัญหานั้น โดยมีเกณฑ์ การตัดสินใจที่สำคัญ คือ ผลดี ผลเสีย ที่จะเกิดขึ้นจากทางเลือกนั้น ทั้งที่จะเกิดขึ้นในด้านส่วนตัว และสังคมส่วนรวม
4. ตัดสินใจ เมื่อพิจารณาเลือกอย่างรอบคอบในขั้นตอนที่ 3 แล้วจึงตัดสินใจเลือก ทางเลือกที่คิดว่าดีที่สุด

การสอนให้คิดแบบวิเคราะห์

อเนก พ. อนุคุณบุตร (2547 : 60-63) ได้กล่าวไว้ว่า สมรรถภาพสมองในการคิดระดับ วิเคราะห์เป็นการคิดที่อยู่ในระดับสูงกว่า การคิดในระดับเข้าใจและประยุกต์ใช้ โดยที่การคิดระดับ เข้าใจเน้นที่การจับความหมาย แปลความ ตีความและขยายความและการคิดแบบประยุกต์ใช้นั้น การนำหลักการกฎเกณฑ์ที่รู้และจำได้ไว้แล้วมาใช้กับปัญหาหรือสถานการณ์แปลกใหม่ได้เหมาะสม ส่วนการวิเคราะห์เน้นการคิดแบบแยกแยะสิ่งสมบูรณ์ใดๆออกเป็นส่วนย่อย และสกัดให้ทราบถึง ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยและหลักการที่ทำให้ส่วนย่อยคัมตัวกันเป็นระบบอยู่ได้ สมรรถภาพ สมองที่เป็นการคิดแบบวิเคราะห์เป็นสมรรถภาพสมองที่สำคัญยิ่งของมนุษย์ และเป็นยอดปรารถนา ของการศึกษาที่มุ่งให้เกิด ให้มีขึ้นในตัวนักเรียน ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงปริญญาเอกและในทุกสาขาวิชา

ไม่ว่าจะเป็นวิชาชีพหรือวิชาสามัญทั่วไป เพราะสมรรถภาพสมองในการคิดแบบวิเคราะห์นั้นเป็นส่วนประกอบสำคัญของการมีวิจารณญาณ หรือ ความมีเหตุผล (Reasoning) คนที่สามารถมองเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างสมเหตุสมผล แจ่มแจ้งแทงตลอดได้ดี ก็เพราะมีคุณภาพสมองระดับคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับสูงนั่นเอง ฉะนั้นจึงไม่แปลกเลยที่จะพบว่า จุดประสงค์การเรียนรู้ของทุกชั้นทุกวิชามีค่าว่า เพื่อสามารถวิเคราะห์ได้ ปนอยู่เสมอ

การคิดแบบวิเคราะห์ (Analysis) เป็นการคิดพิจารณาสิ่งสำเร็จรูปหรือระบบใด ๆ อย่างแยกแยะ ให้ค้นพบความจริงที่แฝงในรูปขององค์ประกอบ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบและหลักการที่องค์ประกอบคูกันอยู่เป็นสิ่งที่สำเร็จรูปหรือเป็นระบบอยู่ได้

การสอนให้คิดแบบวิเคราะห์ มุ่งหมายให้ผู้เรียนคิดอย่างแยกแยะได้ และคิดได้อย่างคล่องแคล่วหรือมีทักษะในการคิดแบบวิเคราะห์ได้ ชั้นแรกสุด ครูผู้สอนต้องรู้จัก ความคิดแบบวิเคราะห์นี้อย่างดีเสียก่อน ชั้นต่อ ๆ ไปจึงผสมการคิดแบบนี้เข้าไปในกระบวนการเรียนการสอน ไม่ว่าจะใช้ระเบียบวิธีสอน เทคนิคการสอนแบบใด โดยแบ่งแนวทางการคิดในรูปกิจกรรมหรือคำถามให้พัฒนาการคิดแบบวิเคราะห์ขึ้นในตัวนักเรียน ดังนี้

1. การสอนการคิดวิเคราะห์องค์ประกอบ (Analysis of Element) มุ่งให้นักเรียนได้คิดแบบแยกแยะว่า สิ่งสำเร็จรูปหนึ่งมีองค์ประกอบอะไร มีแนวทางดังนี้

1.1 วิเคราะห์ชนิด โดยมุ่งให้นักเรียนคิดและวินิจฉัยว่า บรรดาข้อความ เรื่องราว เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ใด ๆ ที่พิจารณาอยู่นั้น จัดเป็น ชนิดใด ประเภทใด ลักษณะใด ตามเกณฑ์หรือหลักการใหม่ที่กำหนด เช่น เสียชีพอย่าเสียสัตย์ ให้นักเรียนคิดว่าเป็นข้อความชนิดใดและเพราะอะไรตามเกณฑ์ที่กำหนดให้ใหม่ที่ไมเหมือนในตำรา เช่น คำพังเพย ความคิดเห็น ความจริง คติเตือนใจ คำปลุกใจ เป็นต้น และตัดสินใจว่าเป็นเช่นนั้น เพราะเหตุใด

จุดสำคัญของการสอนให้คิดแบบวิเคราะห์ชนิดก็คือ ต้องให้เกณฑ์ใหม่ และบอกเหตุผลที่จัดชนิดตามเกณฑ์ใหม่ที่กำหนด

1.2 วิเคราะห์สิ่งสำคัญ มุ่งให้คิดแยกแยะและวินิจฉัยว่า องค์ประกอบใดสำคัญหรือไม่สำคัญ เช่น ให้ค้นหาสาระสำคัญแก่นสาร ผลลัพธ์ ข้อสรุป จุดเด่น จุดด้อย

1.3 วิเคราะห์เสณัย มุ่งให้คิดค้นหาสิ่งที่ปรากฏไว้ แฝงเร้นอยู่ มิได้บ่งบอกไว้ตรง ๆ แต่มีร่องรอยส่งให้เห็นว่ามีความจริงนั้นซ่อนอยู่ เช่น ให้คิดค้นหาว่า ข้อความนี้กล่าวเป็นนัยถึงใคร เรื่องใด เพราะอะไร หรือเรื่องนี้ต้องการวิจารณ์ใคร เรื่องใด เพราะอะไร หรือเรื่องนี้แฝงสมมติฐานว่าอย่างไร เพราะอะไร

2. การสอนการคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Analysis of Relationships) มุ่งให้นักเรียนคิดแบบแยกแยะว่าสิ่งสำเร็จรูปกับระบบ มีองค์ประกอบใดสัมพันธ์กัน สัมพันธ์กันแบบใด สัมพันธ์ตามกันหรือกลับกัน สัมพันธ์กันสูงต่ำเพียงไร มีแนวทางดังนี้

2.1 วิเคราะห์ชนิดความสัมพันธ์ มุ่งให้คิดแบบค้นหาชนิดของความสัมพันธ์ ว่า สัมพันธ์แบบตามกัน กลับกัน ไม่สัมพันธ์กัน ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบกับองค์ประกอบ องค์ประกอบกับเรื่องทั้งหมด

2.2 วิเคราะห์ขนาดความสัมพันธ์ มุ่งให้คิดเพื่อค้นหาขนาด ระดับของความสัมพันธ์ ได้แก่ สิ่งนี้เกี่ยวข้องกับมากที่สุดกับสิ่งใด

2.3 วิเคราะห์ขั้นตอนของความสัมพันธ์ มุ่งให้คิดเพื่อค้นหาลำดับขั้นของความสัมพันธ์ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่เป็นเรื่องแปลกใหม่ เช่น สิ่งใดเป็นปฐมเหตุ ต้นกำเนิดของปัญหา เรื่องราวเหตุการณ์ ปรากฏการณ์ หรือสิ่งใดเป็นผลที่ตามมา ผลสุดท้ายของเรื่องราว เหตุการณ์ ปรากฏการณ์

2.4 วิเคราะห์วัตถุประสงค์และวิธีการ มุ่งให้คิดและค้นหาว่าการกระทำ พฤติกรรม พฤติการณ์ มีเป้าหมายอะไร เช่น ให้คิดและค้นหาว่า การกระทำนั้นเพื่อบรรลุผลอะไร ความไพเราะของคนตรีขึ้นอยู่กับอะไร

2.5 วิเคราะห์สาเหตุและผลที่เกิดตามมา มุ่งให้คิดแบบแยกแยะให้เห็นความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ซึ่งเป็นยอดปรารถนาประการหนึ่งของการสอนให้คิดเป็น คือ คิดหาสาเหตุและผลได้ดี เช่น ให้คิดและค้นหาว่า สิ่งใดเป็นผลของ...(สาเหตุ) สิ่งใดเป็นเหตุของ...(ผล) หรือตอนใดเป็นสาเหตุที่สอดคล้องกับ...เป็นผลที่ขัดแย้งกัน

2.6 วิเคราะห์แบบความสัมพันธ์ โดยให้ค้นหาแบบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 สิ่ง แล้วบอกแบบความสัมพันธ์นั้นหรือเปรียบเทียบกับความสัมพันธ์คู่อื่น ๆ ที่คล้าย ๆ กัน ทำนองเดียวกันในรูปอุปมาอุปไมย

3. การสอนคิดวิเคราะห์หลักการ (Analysis of Organizational Principles) มุ่งให้นักเรียนคิดอย่างแยกแยะจนจับหลักการได้ว่า สิ่งสำเร็จรูปคุมองค์ประกอบต่างๆอยู่เป็นระบบได้ คือ หลักการอะไร ขั้นตอนการวิเคราะห์หลักการต้องอาศัยการวิเคราะห์ขั้นต้น คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์เสียก่อน กล่าวคือ ต้องแยกแยะสิ่งสมบูรณ์หรือระบบให้เห็นว่า มีองค์ประกอบสำคัญว่ามีหน้าที่อย่างไรและองค์ประกอบเหล่านั้นเกี่ยวข้องกับพาดพิง อาศัยสัมพันธ์กันอย่างไร พิจารณาจนรู้ความสัมพันธ์ตลอดจนสามารถลงสรุป จับหัวใจหรือหลักการได้ว่า การที่ทุกส่วนเหล่านั้นสามารถทำงานร่วมกัน เกาะกลุ่มกันคุมกันจนเป็นระบบอยู่ได้ เพราะหลักการใด ผลที่ได้เป็นการวิเคราะห์หลักการ (Principle) ซึ่งเป็นยอดของการคิดแบบวิเคราะห์ การสอนให้คิดแบบวิเคราะห์หลักการเน้นการสอนวิเคราะห์ ดังนี้

3.1 วิเคราะห์โครงสร้าง มุ่งให้นักเรียนคิดแบบแยกแยะแล้วค้นหาโครงสร้างของ สิ่งสำเร็จรูปนั้น ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาใหม่ เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ ข้อความ การทดลอง ฯลฯ

3.2 การวิเคราะห์หลักการ มุ่งให้นักเรียนคิดแบบแยกแยะแล้วค้นหาความจริง แม่บทของสิ่งนั้น เรื่องราว สิ่งสำเร็จรูปนั้น ได้แก่ การคิดค้นหาหลักการ เช่น หลักการสำคัญของ เรื่องนี้มีว่าอย่างไร เหตุการณ์ครั้งนี้ลุกลามมากขึ้นเนื่องจากอะไร คำโฆษณาใช้วิธีใดจงใจ

สรุปว่า การสอนให้คิดวิเคราะห์ ต้องให้สิ่งสำเร็จรูปแก่นักเรียน เช่น ข้อความ เรื่องราว เหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหาการทดลอง แล้วให้คิดอย่างแยกแยะโดยให้เห็นถึงองค์ประกอบย่อย ๆ ความเกี่ยวข้องและหลักการที่ครอบคลุมสิ่งสำเร็จนั้น ๆ อยู่ โดยนำเทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลาย มาประยุกต์ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ถ้าหากเด็กไทยสามารถคิดวิเคราะห์ได้อย่างครบถ้วน ก็จะเป็นทรัพยากรมนุษย์ของชาติที่มีคุณภาพสูง มีคุณภาพชีวิตที่ดีในอนาคต อีกทั้งส่งผลทำให้ ประเทศชาติสามารถแข่งขันในเวทีโลกได้อย่างภาคภูมิใจ

การเขียน

ความหมายของการเขียน

วรรณ แก้วแพรง (2526 : 2) กล่าวว่า การเขียน คือ การแสดงออกซึ่งความรู้ ความ เข้าใจ ความคิดเห็น ความรู้สึก ความต้องการเจตคติ และประสบการณ์ โดยใช้ภาษาเขียนหรือลาย ลักษณะอักษรอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นเครื่องมือ เพื่อสื่อสิ่งดังกล่าวออกมาให้ผู้อ่านทราบตามที่ต้องการ

สุภาพร อินทร์หอม (2542 : 18) ได้กล่าวไว้ว่า การเขียนเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่ง ของมนุษย์เป็นการแสดงออกทางภาษา หรือเป็นลายลักษณ์อักษรที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ในด้านความคิด ความรู้สึก จินตนาการ และประสบการณ์ของผู้เขียนประกอบกันสมควรที่จะได้รับการฝึกฝนอยู่เสมอไม่ว่าเป็นงานเขียนรูปแบบใดก็ตาม

สรุปว่า การเขียน คือ การสื่อความหมายจากผู้ส่งสาร ไปสู่ผู้รับสารในรูปแบบลายลักษณ์ อักษร ผู้รับสารหรือผู้อ่านได้รับทราบความหมายของสารนั้น ๆ ซึ่งส่งผลให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความคิดและรับรู้เจตนาของผู้ส่งสาร และสามารถนำความรู้ ความคิดที่ได้รับจากสารนั้น ๆ ไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันได้

จุดมุ่งหมายของการเขียน

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2547 : 155) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการเขียนไว้ ดังนี้

1. การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง เป็นการเขียนที่ผู้เขียนต้องการเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรือที่ตนรับรู้มาให้อ่านได้ทราบ เช่น การเขียนข่าว การเล่าประวัติบุคคลหรือสถานที่ เป็นต้น

2. การเขียนเพื่ออธิบาย เป็นการเขียนที่ผู้เขียนต้องการชี้แจงหรืออธิบายสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้อ่านเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน เช่น การเขียนอธิบายความหมายของคำศัพท์ การอธิบายขั้นตอนการทำสิ่งต่าง ๆ

3. การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น เป็นการเขียนที่ผู้เขียนต้องการเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หรือการวิเคราะห์วิจารณ์ที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น การเขียนแนะนำหนังสือ การวิเคราะห์ข่าว การวิจารณ์วรรณกรรม

4. การเขียนเพื่อสร้างจินตนาการ เป็นการเขียนที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดจินตนาการ และอารมณ์ความรู้สึกด้วยการใช้ภาษาอย่างมีชั้นเชิงและมีวรรณศิลป์ เช่น กวีนิพนธ์ เรื่องสั้น และนวนิยาย เป็นต้น

5. การเขียนเพื่อกิจธุระ เป็นการเขียนที่ผู้เขียนต้องการติดต่อกิจธุระกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลต่าง ๆ การเขียนลักษณะนี้มีรูปแบบการเขียนและลักษณะการใช้ภาษาที่แตกต่างกันไปตามประเภทของกิจธุระ เช่น การเขียนจดหมายส่วนตัว การเขียนจดหมายธุรกิจ การเขียนจดหมายราชการ หรือประกาศของราชการ เป็นต้น

6. การเขียนเพื่อโน้มน้าวใจ เป็นการเขียนที่ผู้เขียนต้องการให้อ่านเปลี่ยนแปลงความคิดทัศนคติ ความเชื่อ หรือพฤติกรรมให้คล้อยตามความคิดของผู้เขียน เช่น การโฆษณาสินค้า การหาเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น

สรุปว่าจุดมุ่งหมายในการเขียน เป็นเจตนาธรรมณ์ที่เกิดขึ้นในตัวของผู้เขียนเองที่ปรารถนาหรือต้องการให้งานเขียนของตนออกมาเพื่อสื่อความหมายใดให้อ่านได้รับรู้ตามสารนั้น ๆ

กระบวนการคิดเพื่อการเขียนสัมฤทธิ์ผล

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2547 : 154) ได้กล่าวถึงกระบวนการคิดเพื่อการเขียนเกิดสัมฤทธิ์ผลไว้ ดังนี้

1. เกิดความต้องการที่จะเขียน ความต้องการนี้อาจเป็นความต้องการของตนเอง เช่น ผู้เขียนมีความเห็นว่าเยาวชนในปัจจุบันขาดระเบียบวินัยมาก ต้องการเรียกร้องให้เยาวชนรักษาระเบียบวินัย จึงเขียนบทความแสดงทรรศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ หรือในขณะที่เดินทางกลับบ้าน ได้พบหญิงชราขอทานอยู่ข้างถนน เกิดความรู้สึกสะเทือนใจ จึงนำมาเขียนเป็นเรื่องสั้น

บางครั้งเรื่องที่เราเขียนอาจเกิดจากความต้องการของผู้อื่น เช่น นักเรียนต้องทำรายงานส่งครู ในกรณีนี้ต้องสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเขียนครั้งนั้นก่อน ความต้องการที่จะเขียนจึงจะเกิดขึ้น

2. ตำรวจความรู้ของตนเอง ผู้เขียนควรถามตนเองก่อนการเขียนเสมอว่า มีความรู้ในเรื่องที่จะเขียนนั้นมากน้อยเพียงใด เพราะการ “รู้จริง” ในสิ่งที่เขียนนั้น จะทำให้ผู้เขียนได้ละเอียดและเขียนได้ตรงจุดมากขึ้น

อนึ่ง คำว่า “รู้จริง” หมายถึง ผู้เขียนต้องมีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียนหรืออาจได้ยิน ได้ฟัง ได้อ่าน ได้คิดจากหนังสือหรือสอบถามจากผู้รู้ก็ได้ ฟังระลึกไว้เสมอว่าผู้ที่จะเป็นนักเขียนได้นั้น ควรมีลักษณะ 4 ประการ คือ มีความสามารถที่จะเห็น ที่จะจดจำ ที่จะคิดพิจารณา และที่จะนำเสนอ ผู้ที่เขียนหนังสือได้ดีต้องหมั่นสังเกตสรรพสิ่งต่าง ๆ แล้วจดจำไว้คิดพิจารณาสิ่งที่จะจดจำไว้อย่างลึกซึ้งรอบด้านแล้วจึงหาวิธีนำเสนอให้ชัดเจน

3. กำหนดจุดมุ่งหมายที่จะเขียน ผู้เขียนต้องตอบสนองให้ได้ว่าจะเขียนเพื่อจุดมุ่งหมายอะไร และเขียนให้ใครอ่านผู้เขียนแต่ละคนมีจุดมุ่งหมายต่างกัน บางคนเขียนเพื่อต้องการเล่าเรื่อง บางคนต้องการระบายความรู้สึกที่มีอยู่ในใจ บางคนต้องการให้ผู้อ่านเชื่อถือและยอมรับ บางคนต้องการโน้มน้าความคิดผู้อ่านให้ปฏิบัติตาม เป็นต้น การตั้งจุดมุ่งหมายที่ต่างกัน จะทำให้ประเด็นหลักของงานเขียนเรื่องเดียวกันต่างกันไปด้วย ส่วนการตั้งจุดมุ่งหมายว่าจะเขียนให้ใครอ่านนั้นจะทำให้ผู้เขียนกำหนดแนวทางใช้ภาษา การเสนอตัวอย่าง และการเสนอความคิดให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้อ่านได้

4. กำหนดขอบเขตเรื่องที่จะเขียน ผู้เขียนต้องกำหนดขอบเขตของเรื่องอย่าให้กว้างหรือแคบเกินไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของผู้เขียนและขนาดความยาวของเรื่องด้วย การกำหนดขอบเขตจะทำให้ผู้เขียนตอบสนองได้ว่าจะเขียนอะไร แค่นั้น บางครั้งเรามีหัวเรื่องที่จะเขียนแล้วแต่ยังคิดไม่ได้ว่าจะเขียนอะไรเกี่ยวกับหัวเรื่องนั้นดี จึงควรพิจารณาก่อนว่าหัวเรื่องดังกล่าวกว้างหรือแคบเกินไปหรือไม่ หากกว้างเกินไปต้องจำกัดหัวเรื่องให้แคบลง หากแคบเกินไปก็ต้องขยายขอบเขตให้กว้างขึ้น

5. ค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม เมื่อกำหนดขอบเขตของเรื่องและตั้งจุดมุ่งหมายได้แล้ว ความรู้หรือประสบการณ์ของผู้เขียนที่มีอยู่ อาจไม่เพียงพอหรือไม่ตรงกับเรื่องที่ต้องการเขียนมากนัก ผู้เขียนจึงต้องค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม คำว่า “ข้อมูล” ในทางการเขียนหมายถึงสิ่งต่อไปนี้

5.1 เอกสาร อาจเป็นหนังสือ ตำรา หรือเอกสารต่าง ๆ ที่บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และรวมถึงเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ด้วย เช่น ไมโครฟิล์ม ไมโครคอมพิวเตอร์ ซึ่งได้บันทึกข้อมูลเก็บไว้

5.2 ตัวบุคคล เป็นบุคคลที่มีความรู้ในเรื่องที่จะเขียน ผู้เขียนควรไปสัมภาษณ์เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการเขียน

5.3 การสังเกต คือ การหาข้อมูลโดยการไปสังเกตจากสถานการณ์จริง ก่อนการเขียนทุกครั้งนักเรียนต้องวางแผนว่าจะไปหาข้อมูลได้จากแหล่งใดได้บ้าง ต้องคิดให้ได้มากที่สุด เพราะยังมีข้อมูลมากเท่าใด ก็ยิ่งจัดระบบความคิดและจัดระบบการเขียนได้มากเท่านั้น ข้อเขียน ที่ขาดข้อมูลและเหตุผลสนับสนุนจะไม่น่าเชื่อถือทำให้ขอบเขตความคิดจำกัดและคิดวนเวียนข้อเขียนที่ออกมาจึงวกวน ไม่ชวนอ่าน

6. จัดระเบียบความคิด ผู้เขียนต้องจัดระเบียบความคิดโดยการลำดับเรื่องราวลงในกระดาษว่า ข้อเขียนของตนจะมีหัวข้ออะไรบ้าง เหตุการณ์ใดบ้าง ส่วนใดควรมาก่อนมาหลังก็เรียงไว้ตามลำดับ ในการจัดระเบียบความคิดนี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 วิธีใหญ่ ๆ ดังนี้

6.1 จัดลำดับเรื่องราว คือ จัดลำดับเรื่องราวให้ผู้อ่านเห็นได้ชัดเจนว่า เรื่องที่เขียนนั้นมีความเป็นมาอย่างไร โดยเรียงไปตามลำดับของเรื่องราวก่อนหลัง

6.2 จัดลำดับสถานที่ คือ ในข้อเขียนนั้นต้องพรรณนาตามสภาพความเป็นจริงเพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพที่ผู้เขียนเขียนได้แจ่มชัดที่สุด วิธีการจัดระเบียบแบบนี้เหมาะกับการเขียนเรื่องบรรยายสถานที่ เช่น บรรยายถึงที่ตั้งและสภาพโรงเรียนว่ามีลักษณะอย่างไร ผู้เขียนควรยึดจุดใดจุดหนึ่งเป็นเกณฑ์ เช่น เริ่มจากข้างหน้าไปข้างหลัง จากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง เป็นต้น

6.3 จัดลำดับเหตุผล คือ จัดให้ความสำคัญหลักและความคิดสนับสนุนเป็นเรื่องเดียวกัน ผู้อ่านแลเห็นความสอดคล้องประสานขององค์ประกอบทางเนื้อหาได้ชัดเจน เช่น ถ้าเริ่มจากเหตุก็อภิปรายไปสู่ผล เริ่มที่ผลก็อภิปรายไปสู่สาเหตุ ถ้าเป็นการเปรียบเทียบระหว่างสิ่งสองสิ่งเนื้อหาของข้อเขียนนั้นต้องกล่าวถึงรายละเอียดของสิ่งสองสิ่งนั้น เป็นต้น

7. พยายามลงมือเขียน ก่อนลงมือเขียนผู้เขียนต้องตัดสินใจว่าจะลำดับความอย่างไร จะใช้ถ้อยคำสำนวนชนิดใด เพื่อให้ผู้อ่านรับสารได้สะดวกและเป็นที่น่าสนใจ

8. อ่านทบทวนตรวจทาน เมื่อจบการเขียนทุกครั้งต้องอ่านทวนอีกอย่างน้อยสองครั้ง เสนอ เพื่อตรวจดูว่าควรเพิ่มเติมความคิดอะไรอีกบ้าง มีความคิดใดบ้างที่กล่าวเกินเยื่อ กล่าวซ้ำแล้วซ้ำอีกจะได้ตัดออก อักษรวิธีการสะกดการันต์ถูกต้องหรือไม่ ถ้ามีข้อบกพร่องหรือผิดพลาดจะต้องแก้ไขให้ดีและถูกต้องที่สุดก่อนเผยแพร่ออกไป

สรุปว่า การเลือกใช้ภาษาในการเขียนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่องานเขียน นักเรียนจะต้องรู้จักความหมายของถ้อยคำ และรู้จักเลือกสรรถ้อยคำมาใช้ได้เหมาะสมกับงานเขียนที่ต้องการจะสื่อ ก็จะทำให้การสื่อสารนั้นสัมฤทธิ์ผลดียิ่งขึ้น ฉะนั้นการเลือกใช้ถ้อยคำอย่างถูกต้องโดยคำนึงถึง

ความหมาย จุดมุ่งหมาย บุคคล กาลเทศะ ฯลฯ จะทำให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จและสมบูรณ์ตามกระบวนการสื่อสารได้

ชุดการฝึก

ความหมายของชุดการฝึก

ชุดการฝึก ในภาษาไทยมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป เช่น ชุดการฝึก แบบฝึก แบบฝึกทักษะ แบบฝึกหัด แบบฝึกหัดฝึกทักษะ เป็นต้น ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของชุดการฝึกไว้ต่าง ๆ ดังนี้ อัจฉรา ชิวพันธ์ และคณะ (2535 : 102) ได้กล่าวว่า ชุดการฝึก หมายถึง สิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อเสริมความเข้าใจ และเสริมเพิ่มเติมเนื้อหาบางส่วน ที่ช่วยให้นักเรียนได้ปฏิบัติและนำเอาความรู้ไปใช้ได้อย่างแม่นยำ ถูกต้อง คล่องแคล่ว

ประพนธ์ จำเริญ (2536 : 8) กล่าวว่า ชุดการฝึก หมายถึง สิ่งที่ผู้สอนมอบหมายให้นักเรียนกระทำ เพื่อฝึกฝนเนื้อหาต่าง ๆ ที่ได้เรียนไปแล้วให้เกิดความชำนาญและให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

กติกา สุวรรณสมพงษ์ (2541 : 40) กล่าวว่า ชุดการฝึก หมายถึง การจัดประสบการณ์ การฝึกหัด โดยใช้วัสดุประกอบการสอน หรือเป็นกิจกรรมให้ผู้เรียนกระทำด้วยตนเอง เพื่อฝึกฝนเนื้อหาต่าง ๆ ที่ได้เรียนไปแล้วให้เข้าใจดีขึ้น และเกิดความชำนาญจนสามารถทำและนำไปใช้ได้โดยอัตโนมัติ ทั้งในการแก้ปัญหาระหว่างเรียน และในสถานการณ์อื่นๆ ในชีวิตประจำวัน

สุกิจ ศรีพรหม (2541 : 68) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ชุดการฝึก หมายถึง การนำสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของวิชามาใช้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

สรุปว่า ชุดการฝึก หมายถึง นวัตกรรมที่ครูนำมาจัดกิจกรรมให้แก่นักเรียน เพื่อเป็นการฝึกฝนให้นักเรียนเกิดความชำนาญในเนื้อหาวิชาที่เรียนให้เข้าใจได้ดีขึ้น และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

หลักในการสร้างชุดการฝึก

การสร้างชุดการฝึก เป็นสิ่งจำเป็นในการสอนเพราะการฝึกฝนบ่อย ๆ และหลาย ๆ ครั้งย่อมทำให้เกิดความชำนาญ คล่องแคล่ว ซึ่งมีผู้เสนอแนะวิธีการและหลักการสร้างชุดการฝึกไว้ ดังนี้

รัชณี ศรีไพรวรรณ (2517 : 412-413) ได้กล่าวถึงหลักในการทำชุดการฝึกสำหรับนักเรียนไว้ ดังนี้

1. ให้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็กและลำดับขั้นการเรียนรู้ ชุดการฝึกต้องอาศัยรูปภาพจูงใจนักเรียน และเป็นไปตามลำดับความยากง่าย เพื่อให้ให้นักเรียนมีกำลังใจทำ
2. มีจุดมุ่งหมายว่าจะฝึกหัดในด้านใด แล้วจัดเนื้อหาให้ตรงกับความต้องการที่วางไว้
3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน ถ้าสามารถแบ่งนักเรียนตามความสามารถแล้วจัดทำชุดการฝึก เพื่อส่งเสริมนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ดียิ่งดี
4. ในชุดการฝึกต้องมีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ ถ้าเด็กยังอ่านไม่ได้ครูต้องชี้แจงด้วยคำพูดที่ใช้ภาษาง่าย ๆ ให้เด็กสามารถทำตามคำสั่งได้
5. ชุดการฝึกต้องมีความถูกต้อง ครูต้องพิจารณาดูให้ถี่ถ้วน อย่าให้มีข้อผิดพลาด
6. การให้นักเรียนทำชุดการฝึกในแต่ละครั้ง ต้องให้เหมาะสมกับเวลา และความสนใจของนักเรียน
7. ควรทำชุดการฝึกหลาย ๆ แบบเพื่อให้นักเรียนรู้อย่างกว้างขวาง และส่งเสริมให้เกิดความคิด

ยุพิน พิพิธกุล (2524 : 34-35) ได้เสนอเทคนิคในการให้นักเรียนทำชุดการฝึกไว้ว่า

1. ครูต้องแน่ใจว่านักเรียนเข้าใจวิธีการที่เขาทำซ้ำๆ กัน
2. ครูต้องคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด และแก้ไขข้อผิดพลาดเสียก่อนที่จะติดเป็นนิสัย และทำไปซ้ำ ๆ ในระยะเริ่มแรกของการสร้างนิสัย
3. ครูต้องแน่ใจว่านักเรียนจะไม่ลืมวิธีการที่ทำเป็นครั้งสุดท้าย
4. ควรสร้างทักษะหนึ่งให้เก่งเสียก่อนที่จะสร้างทักษะอื่น
5. ทำความเข้าใจเนื้อหาที่สำคัญเป็นประการแรก
6. ครูต้องติดตามผลการทำชุดการฝึกของนักเรียน
7. อย่าให้นักเรียนทำชุดการฝึกในหัวข้อที่ยากและนักเรียนไม่ทราบวิธี
8. การให้ชุดการฝึกควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
9. การฝึกนั้นควรจะทำหลาย ๆ ด้าน การให้ชุดการฝึกควรจะให้ทีละน้อยแต่บ่อยครั้ง
10. ชุดการฝึกควรลำดับความยากง่าย

ชิตา สนองนารถ (2542 : 26-27) ได้สรุปว่า การสร้างชุดการฝึกที่มีประสิทธิภาพนั้นควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายในการฝึกทักษะ
2. ใช้ภาษาให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน รูปแบบการฝึกต้องเร้าความสนใจ
3. ชุดการฝึกต้องเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก
4. ใช้เวลาที่เหมาะสม ไม่นานเกินไป

5. สร้างชุดการฝึกหลายรูปแบบเพื่อไม่ให้นักเรียนเบื่อหน่าย

สรุปว่า หลักในการสร้างชุดการฝึก จำเป็นจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ คือ ต้องมีจุดประสงค์ในการสร้างชุดฝึก มีเนื้อหาครอบคลุมตามจุดประสงค์และเหมาะสมกับวัยของนักเรียน เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก ชุดการฝึกต้องมีหลาย ๆ รูปแบบ มีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ ที่สำคัญต้องเร้าความสนใจและดึงดูดใจของนักเรียนด้วย

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการผลิตชุดการฝึก

แนวคิดทางทฤษฎีการเรียนรู้ที่เป็นแนวทาง ในการสร้างชุดการฝึกที่มีประสิทธิภาพ มีอยู่ 3 กลุ่มใหญ่ คือ (อรพรรณ พรสีมา 2530 : 7- 8 ; สุรางค์ โค้วตระกูล 2533 : 135-177)

1. กลุ่มพฤติกรรมนิยมหรือกลุ่มเชื่อมโยง (Behavioral Theories or Association Theories) นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้เชื่อว่า การเรียนรู้ของมนุษย์เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง สิ่งเร้านี้คือข้อมูลข่าวสารที่ส่งไปยังนักเรียน คำพูด ภาษาเขียน รูปภาพ และสื่อการสอนทั้งหลายเป็นตัวอย่างของสิ่งเร้า แต่ละอันจะมีประสิทธิภาพในการสื่อความหมาย ส่วนการตอบสนองก็คือปฏิกิริยาที่ผู้รับข่าวสารแสดงออกเมื่อได้รับสิ่งเร้า

พฤติกรรมการสอนส่วนใหญ่ มีลักษณะเป็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง แนวคิดนี้ได้ถูกนำมาใช้กับบทเรียนแบบโปรแกรมซึ่งคิดโดย บีเอฟ สกินเนอร์ (B.F Skinner) เขาเชื่อว่านักเรียนจะต้องรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง ลำดับขั้นการเรียนรู้จะถูกแตกแยกย่อยเป็นตอนสั้น ๆ ในแต่ละตอนจะต้องมีการตอบสนองที่ถูกต้อง และนักเรียนจะได้รู้ผลแห่งการกระทำทันที การรู้ว่าการกระทำของตนถูกต้องจะเป็นเครื่องเสริมแรงให้กับนักเรียน การศึกษารายบุคคลส่วนใหญ่จะใช้รูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าว

2. กลุ่มทฤษฎีสานาม (The Organismic, Gestalt, Field or Cognitive Theories) ลักษณะสำคัญ พื้นฐานของทฤษฎีนี้ก็คือ กระบวนการทางปัญญา ความเฉลียวฉลาดและความสามารถในการจัดระเบียบความสัมพันธ์ของประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ คุณภาพของการเรียนรู้เป็นไปตามคุณภาพของความฉลาดและความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ทฤษฎีนี้จึงเน้นเฉพาะพัฒนาการทางปัญญา โดยเฉพาะการเรียนรู้แบบรู้แจ้งมากกว่าการพัฒนาพฤติกรรมภายนอก

3. กลุ่มทฤษฎีสังคม (Social Learning Theory) เป็นทฤษฎีที่กำลังได้รับความสนใจระหว่างบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงหรือโดยผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ จากสื่อการสอน การเรียนรู้ส่วนใหญ่จะต้องเกี่ยวข้องหรือเกิดจากการปะทะ สัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม

จากทฤษฎีทั้ง 3 กลุ่ม Kemp และ Smellie (1989:19) กล่าวว่า มีจุดเน้นที่คล้ายคลึงกันและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญกับการเตรียมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการใช้สื่อการสอน ดังนี้

1. แรงจูงใจ (Motivation) การเรียนรู้ที่ได้ผลนั้นต้องเริ่มจากการที่นักเรียนมีความต้องการ ความสนใจ ความปรารถนาที่จะเรียนรู้และสิ่งที่เรียนนั้นมีความหมายก็จะทำให้การเรียนการสอน บรรลุผลสำเร็จ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างให้นักเรียนเกิดความสนใจ โดยการเสนอสื่อการสอนที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจ คือ จัดประสบการณ์หรือกิจกรรมในการเรียนรู้ซึ่งมีความหมายหรือน่าสนใจสำหรับ นักเรียน

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) นักเรียนแต่ละคนมีอัตรา การเรียนรู้และวิธีการเรียนรู้ที่ต่างกัน องค์ประกอบทางสติปัญญา ระดับการศึกษา บุคลิกภาพ และรูปแบบการเรียนรู้จะเป็นตัวกำหนดความพร้อมและความสามารถในการเรียนรู้ การกำหนดอัตรา ในการนำเสนอเนื้อหาในสื่อ ควรพิจารณาเกี่ยวกับความเหมาะสมของช่วงเวลาที่จะช่วยให้นักเรียน ได้เกิดความเข้าใจด้วย

3. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Learning Objective) ในการจัดการเรียนการสอน หากนักเรียนได้ทราบจุดประสงค์ของการเรียนรู้ ก็จะให้นักเรียนมีโอกาสบรรลุจุดประสงค์ได้ มากกว่าที่ไม่ทราบ นอกจากนี้จุดประสงค์ของการเรียนรู้ยังช่วยในการวางแผนสร้างสื่อการเรียน การสอน คือ ทำให้ทราบว่าควรบรรลุเนื้อหาใดในสื่อ

4. การจัดเนื้อหา (Organization of Content) การเรียนรู้จะง่ายขึ้นเมื่อมีการกำหนดเนื้อหา วิธีการ และกิจกรรมที่ผู้เรียนจะต้องกระทำอย่างเหมาะสมและมีความหมายต่อผู้เรียน การจัดลำดับ เนื้อหาอย่างสมเหตุสมผลจะช่วยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาได้ดีขึ้น นอกจากนี้อัตราความเร็วที่ไม่เหมาะสม ในการนำเสนอเนื้อหาอาจทำให้เกิดความยากลำบากและซับซ้อนในการเรียนรู้เนื้อหาได้

5. การเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน (Prelearning Preparation) ผู้เรียนควรมีพื้นฐาน ความรู้หรือประสบการณ์ที่จำเป็นในการเรียนอย่างเพียงพอในการเรียนรู้จากครูหรือในการเรียน ด้วยตนเองจากสื่อการสอน ในการออกแบบการสอนและการวางแผนเพื่อการผลิตสื่อจึงต้องให้ ความสนใจต่อระดับความรู้ ความสามารถพื้นฐานที่ผู้เรียนควรมีด้วย

6. อารมณ์ (Emotion) การเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกของบุคคล พอ ๆ กับความสามารถทางสติปัญญา ดังนั้นในการสร้างสื่อการสอนควรตอบสนองอารมณ์ ซึ่ง ก่อให้เกิดแรงจูงใจการเรียนรู้เป็นสำคัญ

7. การมีส่วนร่วม (Participation) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ เมื่อบุคคลสร้างสภาวะความเป็นเจ้าของข่าวสาร หรือยอมรับข่าวสารนั้นมาเป็นส่วนหนึ่งของตน ดังนั้นการเรียนรู้จึงต้องอาศัยกิจกรรม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนอย่างกระฉับกระเฉงแทนการนั่งฟังการบรรยายอันยาวนาน การมีส่วนร่วม หมายถึง กิจกรรมทางกายและสมองที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องระหว่างการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมจะขยายโอกาสให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ และจดจำเรื่องที่เรียนได้ดียิ่งขึ้นจนในที่สุดเกิดความรู้ที่ถือว่าตนเองเป็นเจ้าของข่าวสารนั้นด้วย

8. การสะท้อนกลับ (Feedback) การเรียนรู้จะเพิ่มขึ้นหากผู้เรียนได้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนของตนเอง ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนต่อไป

9. การเสริมแรง (Reinforcement) เมื่อผู้เรียนแต่ละคนบรรลุในการเรียนรู้เนื้อหาสาระใดแล้ว เขาก็จะถูกกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องต่อไป ซึ่งการเรียนรู้ก็เป็นรางวัลที่สร้างความเชื่อมั่น และส่งผลให้เกิดพฤติกรรมในทางบวกแก่นักเรียน

10. การฝึกปฏิบัติและการทำซ้ำ (Practice and Repetition) อาจกล่าวได้ว่าแทบจะไม่มี การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆอันใดที่จะประสบผลสำเร็จได้โดยอาศัยการสอนเพียงครั้งเดียว ความรู้และทักษะที่สะสมไว้นั้นเป็นความเฉื่อยฉลาดหรือความสามารถของแต่ละบุคคลนั้นย่อมเกิดจากการฝึกปฏิบัติ และการกระทำซ้ำๆ ในสภาพการณ์ต่างๆ

11. การนำไปประยุกต์ใช้ (Application) การนำไปประยุกต์ใช้ผลผลิตของการเรียนรู้ที่พึงปรารถนาก็คือ การที่นักเรียนแต่ละคนมีความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ หรือการถ่ายโอน การเรียนรู้ไปสู่สถานการณ์ใหม่หรือการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ความเข้าใจที่สมบูรณ์แบบนี้จะเกิดขึ้น สิ่งแรกที่ผู้เรียนจะต้องรู้หรือค้นพบก็คือ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ หรือข้อสรุปซึ่งสัมพันธ์กับงานหรือหัวข้อ การเรียนต่อจากนั้นต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ตัดสินใจโดยนำกฎเกณฑ์ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ใน สถานการณ์ใหม่หรือใช้ในการแก้ปัญหาที่แท้จริง

จากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับชุดการฝึกดังกล่าวข้างต้น สามารถนำไปเป็นแนวทางประยุกต์ใช้ในการสร้างชุดการฝึกที่มีความเหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน สภาพแวดล้อมและเนื้อหาของวิชา ตลอดจนวัตถุประสงค์ของครูผู้สอน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการสร้างชุดการฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิววิเคราะห์และเขียนสื่อความ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยต่อไป

ประโยชน์ของชุดการฝึก

ดวงเดือน อ่อนน่วม และคณะ (2536 : 36) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการฝึกไว้ดังนี้

1. ช่วยเสริมสร้างและเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ความจำ แนวทาง และทักษะในการแก้ปัญหาแก่นักเรียน

2. ใช้เป็นเครื่องมือประเมินการสอนของครู ทำให้ทราบข้อบกพร่องในการสอนแต่ละเรื่อง แต่ละตอน และสามารถปรับปรุงแก้ไขได้ตรงจุด

3. ใช้เป็นเครื่องมือประเมินผลการเรียนของนักเรียน ทำให้ครูทราบข้อบกพร่องจุดอ่อน ที่จะแก้ไขของนักเรียนแต่ละคนในแต่ละเรื่อง แต่ละตอน และสามารถคิดหาแนวทางช่วยเหลือแก้ไข ได้ทันทั่วถึง และช่วยให้นักเรียนทราบจุดอ่อนข้อบกพร่องของตนเอง เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขเช่นกัน

4. ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนอยากทำชุดการฝึก

5. ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะได้อย่างเต็มที่ และตรงจุดที่ต้องการฝึกหัด

6. ช่วยให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง คิดอย่างมีเหตุผล แสดงคิดออกมาอย่าง มีระเบียบชัดเจนและรัดกุม

7. เป็นการประหยัดเงินและเวลา

Petty (1963 : 469 – 472) ชุดการฝึกมีประโยชน์ต่อการเรียนวิชาทักษะมาก ซึ่งได้กล่าวไว้ ดังนี้

1. เป็นส่วนเพิ่มหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครูได้มาก เพราะชุดการฝึกเป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบ

2. ช่วยเสริมทักษะทางการใช้ภาษา ชุดการฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กฝึกทักษะ การใช้ภาษาได้ดีขึ้น แต่ต้องอาศัยการส่งเสริมและเอาใจใส่จากครูผู้สอนด้วย

3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถแตกต่างกัน การให้เด็กทำชุดการฝึกที่เหมาะสมกับความสามารถจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในด้านจิตใจ มากขึ้น ชุดการฝึกช่วยเสริมทักษะให้คงทน โดยกระทำ ดังนี้

3.1 ฝึกทันทีหลังจากเด็กได้เรียนรู้เรื่องนั้น

3.2 ฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง

3.3 เน้นเฉพาะเรื่องที่ต้องการฝึก

3.4 ชุดการฝึกที่ใช้เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้หลังจากบทเรียนในแต่ละครั้ง

3.5 ชุดการฝึกจัดทำขึ้นเป็นรูปเล่ม เด็กสามารถเก็บรักษาไว้เพื่อเป็นแนวทางและ ทบทวนด้วยตนเองต่อไป

3.6 การให้เด็กทำชุดการฝึกช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่น หรือปัญหาต่าง ๆ ของเด็กได้ ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ทันทั่วถึง

3.7 ชุดการฝึกที่จัดทำขึ้นนอกเหนือจากที่มีในหนังสือเรียน จะช่วยให้เด็กฝึกฝนได้ อย่างเต็มที่

3.8 ชุดการฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้ว จะช่วยให้ครูประหยัดทั้งแรงงานและเวลา ในการที่จะต้องเตรียมสร้างชุดการฝึกอยู่เสมอ ในด้านผู้เรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาลอกชุดการฝึกจาก ตำราเรียน ทำให้โอกาสฝึกฝนทักษะด้านต่าง ๆ ได้มากขึ้น

3.9 ชุดการฝึกช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายเพราะการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นรูปเล่มแน่นอนย่อม ลงทุนต่ำกว่าที่จะพิมพ์ลงกระดาษไขทุกครั้ง และนักเรียนสามารถบันทึกและมองเห็นความก้าวหน้า ของตนเองได้อย่างมีระบบระเบียบ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
มีรายละเอียดดังนี้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2545 : 1-89)

ความสำคัญ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็น เอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อ สื่อสารความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงานและดำรงชีวิต ร่วมกันในสังคมประชาชาติได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีตลอดจนนำไปใช้ ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง ทางสังคมและเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญา ของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี ชีวิตทัศน์ โลกทัศน์ และสุนทรียภาพ โดยบันทึกไว้เป็น วรรณคดีและวรรณกรรมอันล้ำค่า ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้ เพื่ออนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

ธรรมชาติ / ลักษณะเฉพาะ

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือใช้สื่อสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและตรงตามจุดหมาย ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิด ความต้องการและความรู้สึก คำในภาษาไทยย่อมประกอบด้วยเสียง รูปพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และความหมาย ส่วนประโยคเป็นการเรียงคำตามหลักเกณฑ์ของภาษา และประโยคหลายประโยคเรียงกันเป็นข้อความ นอกจากนั้นคำในภาษาไทยยังมีเสียงหนัก-เบา มีระดับ ของภาษา ซึ่งใช้ให้เหมาะแก่กาลเทศะและบุคคล ภาษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลงตาม

กาลเวลา ตามสภาพวัฒนธรรมของกลุ่มคน ตามสภาพของสังคมและเศรษฐกิจ การใช้ภาษาเป็นทักษะที่ผู้ใช้ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ ไม่ว่าจะเป็นการอ่าน การเขียน การพูด การฟัง และการสื่อสารต่าง ๆ รวมทั้งต้องใช้ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา เพื่อสื่อสารให้เกิดประสิทธิภาพ และใช้อย่างคล่องแคล่ว มีวิจารณญาณและมีคุณธรรม

วิสัยทัศน์

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือของคนในชาติเพื่อการสื่อสารทำความเข้าใจกัน และใช้ภาษาในการประกอบกิจการงานทั้งส่วนตัว ครอบครัว กิจกรรมทางสังคมและประเทศชาติ เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การบันทึกเรื่องราวจากอดีตถึงปัจจุบัน และเป็นวัฒนธรรมของชาติ ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาไทย จึงต้องเรียนรู้เพื่อให้เกิด ทักษะอย่างถูกต้อง เหมาะสมในการสื่อสาร เป็นเครื่องมือในการเรียนแสวงหาความรู้ และประสบการณ์ เรียนรู้ในฐานะเป็นวัฒนธรรมทางภาษาให้เกิดความชื่นชมซาบซึ้ง และภูมิใจในภาษาไทย โดยเฉพาะคุณค่าของวรรณคดี และภูมิปัญญาทางภาษาของบรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ไว้ อันเป็นส่วนเสริมสร้างความมั่งคั่งในชีวิต

การเรียนรู้ภาษาไทยย่อมเกี่ยวพันกับความคิดของมนุษย์ เพราะภาษาเป็นสื่อของความคิด การเรียนรู้ภาษาไทยจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ คิดวิพากษ์วิจารณ์ คิดตัดสินใจแก้ปัญหา และวินิจฉัยอย่างมีเหตุผล ขณะเดียวกันการใช้ภาษาอย่างมีเหตุผลใช้ในทางสร้างสรรค์และใช้ภาษาอย่างสละสลวยงดงาม ย่อมสร้างเสริมบุคลิกภาพของผู้ใช้ภาษาให้น่าเชื่อถือและเชื่อถือได้ด้วย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การอ่าน การฟังเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ความรู้และประสบการณ์ การเรียนรู้ภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสารให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกใช้คำ เรียบเรียงความคิด ความรู้ และใช้ภาษาได้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ ได้ตรงตามความหมาย และถูกต้องตามกาลเทศะ บุคคล และใช้ได้มีประสิทธิภาพ

ภาษาไทยมีส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระ ได้แก่ กฎเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งผู้ใช้ภาษาจะต้องรู้ และใช้ภาษาให้ถูกต้อง นอกจากนั้น วรรณคดีและวรรณกรรม ตลอดจนบทร้องเล่นของเด็ก เพลงกล่อมเด็ก ปริศนาคำทาย เพลงพื้นบ้าน วรรณกรรมพื้นบ้าน เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมซึ่งมีคุณค่าต่อการเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนวรรณคดีวรรณกรรม ภูมิปัญญาทางภาษา ที่ถ่ายทอดความรู้สึกรัก นึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความมั่งคั่งของภาษา ในบทประพันธ์ทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรองประเภทต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง ความภูมิใจในสิ่งที่บรรพบุรุษได้สั่งสมและสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

เมื่อผู้เรียนจบการเรียนช่วงชั้นที่ 3 ผู้เรียนต้องมีความรู้ ความสามารถ ดังนี้

1. สามารถอ่านอย่างมีสมรรถภาพและอ่านได้เร็วมากยิ่งขึ้น
2. เข้าใจวงคำศัพท์ที่กว้างขึ้น สำนวนและโวหารที่ลึกซึ้ง แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ ประเมินค่าเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
3. เลือกอ่านหนังสือ และสื่อสารสนเทศ
4. เขียนเรียงความ ข้อความ จดหมาย เขียนอธิบาย เขียนชี้แจง เขียนรายงาน เขียนแสดงความคิดเห็น เขียนแสดงการโต้แย้ง และเขียนเชิงสร้างสรรค์
5. สามารถสรุปความ จับประเด็น วิเคราะห์ วินิจฉัยข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังที่ดู
6. รู้จักเลือกใช้ภาษาเรียบเรียงข้อความได้อย่างประณีต จัดลำดับความคิด ขั้นตอนในการนำเสนอ ตามรูปแบบของงานเขียนประเภทต่างๆ
7. พุดนำเสนอความรู้ ความคิด การวิเคราะห์ และการประเมินเรื่องราวต่าง ๆ พุดเชิญชวน อวยพร และพุดในโอกาสต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม
8. เข้าใจธรรมชาติของภาษาและการนำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย
9. สามารถใช้ภาษาแสดงความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจ ปฏิเสธ เกรงใจต่อรอง ด้วยภาษาและกริยาท่าทางที่สุภาพ
10. ใช้ทักษะทางภาษาแสดงความรู้ การทำงาน และใช้อย่างสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์
11. ใช้หลักการพิจารณาคุณค่าของ วรรณคดีและวรรณกรรม พิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมให้เห็นคุณค่าและนำไปใช้ในชีวิต
12. สามารถแต่งกาพย์ กลอน และโคลง
13. สามารถร้องเพลงหรือถ่ายทอดเพลงพื้นบ้านและบทกล่อมเด็ก ในท้องถิ่น
14. มีมารยาทการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด มีนิสัยรักการอ่านและการเขียน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3)

ที่สอดคล้องกับการพัฒนาความสนใจในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ

สาระพื้นฐาน การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

1. สามารถอ่านอย่างมีประสิทธิภาพและอ่านได้เร็วขึ้น เข้าใจวงคำศัพท์กว้างขึ้น เข้าใจสำนวน และโวหาร การบรรยาย การพรรณนา อธิบาย อุปมา และสาธก สามารถใช้บริบท การอ่านสร้างความเข้าใจในการอ่าน และใช้แหล่งความรู้พัฒนาประสบการณ์ และความรู้กว้างขวางขึ้น
2. สามารถแยกแยะความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน ประเมินค่าทั้งข้อดี และข้อด้อยอย่างมีเหตุผล โดยใช้แผนภาพแสดงความคิด กระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างหลากหลาย พัฒนาการอ่าน เล่าเรื่อง ย่อเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิดจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต และใช้การอ่านในการตรวจสอบความรู้
3. สามารถอ่านในใจและอ่านออกเสียงตามลักษณะคำประพันธ์ที่หลากหลาย และวิเคราะห์คุณค่าด้านภาษา เนื้อหา และสังคม จำบทประพันธ์ที่มีคุณค่า นำไปใช้ในการอ้างอิงได้ เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างกว้างขวาง เพื่อพัฒนาความรู้และการทำงาน มีมารยาทการอ่าน และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระพื้นฐาน การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

1. สามารถเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนอธิบาย ชี้แจงแสดงความคิดเห็น แสดงการโต้แย้ง เขียนรายงาน และเขียนเชิงสร้างสรรค์ รวมทั้งใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน
2. มีมารยาทการเขียนและนิสัยรักการเขียน และศึกษาค้นคว้า รู้จักใช้ภาษาเรียบเรียงข้อความได้อย่างประณีต สนใจการศึกษาค้นคว้า รวบรวมและบันทึกข้อมูล นำวิธีการแผนภาพความคิด จัดลำดับความคิด และพัฒนางานเขียนตามขั้นตอนในการนำเสนอ ในรูปแบบของงานเขียนประเภทต่าง ๆ

สาระพื้นฐาน การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

1. สามารถสรุปความ จับประเด็นสำคัญ วิเคราะห์ วินิจฉัยข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู สังเกตการใช้ภาษาเสียง กิริยาท่าทาง การใช้ถ้อยคำของผู้พูด และสามารถแสดงทัศนะจากการฟังและการดู สื่อรูปแบบต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ

2. สามารถพุดนำเสนอความรู้ ความคิด การวิเคราะห์และการประเมินเรื่องราวต่าง ๆ พุดเชิญชวน อวยพร และพุดในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีเหตุผล ใช้ภาษาได้ถูกต้อง ชัดเจน น่าฟัง ตามหลักการพุด มีมารยาทการฟัง การดู และการพุด

สาระพื้นฐาน หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของ ภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

1. เข้าใจการสร้างคำไทยตามหลักเกณฑ์ของภาษา
2. สามารถใช้ประโยคสามัญและประโยคซับซ้อน ในการสื่อสารได้ชัดเจน และ สละสลวย
3. สามารถใช้ภาษาในการแสดงความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจ ปฏิเสธ เจรจาต่อรองด้านภาษา และกริยาท่าทางที่สุภาพ ใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องตามฐานะของบุคคล คิดไตร่ตรองและลำดับความคิดก่อนพุด และเขียน
4. เข้าใจธรรมชาติของภาษา การนำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย ทำให้ภาษาไทย มีวงศ์คำศัพท์ที่กว้างขึ้น ตามความเจริญทางวิชาการ และเทคโนโลยี
5. สามารถแต่งบทร้อยกรองประเภทกาพย์ กลอน โคลงโดยแสดงความคิดเชิงสร้างสรรค์
6. สามารถร้องเล่นและถ่ายทอดเพลงพื้นเมือง และบทกล่อมเด็กในท้องถิ่นอย่างเห็นคุณค่า

มาตรฐาน ท 4.2 สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน

1. สามารถใช้ทักษะทางภาษาในการแสวงหาความรู้ ระดมความคิด การประชุม การ วิเคราะห์ การประเมิน การทำงาน และใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาความรู้และใช้ในชีวิตประจำวัน
2. เข้าใจระดับของภาษาที่เป็นภาษาที่ไม่ทางการ และใช้ภาษาพุดและภาษาเขียน ได้ ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา ใช้ภาษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ในการพัฒนาความรู้ เห็นคุณค่า การใช้ตัวเลขไทย
3. ใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และพัฒนาบุคลิกภาพสอดคล้อง กับขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ยกย่องผู้ใช้ภาษาไทยอย่างมีคุณธรรมและวัฒนธรรม เข้าใจการใช้ภาษาของกลุ่มบุคคลในวงการต่าง ๆ ในสังคม

สาระพื้นฐาน วรรณคดี และวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย
อย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

1. สามารถอ่านบทกวีนิพนธ์ ประเภท โคลง กาพย์ บทละคร บทกวีร่วมสมัย วรรณกรรม
ประเภทเรื่องสั้น นวนิยาย สารคดี บันทึก บทความ พงศาวดาร และสามารถเลือกอ่านได้ตรงตาม
จุดประสงค์ของการอ่าน ใช้หลักการพิจารณาคุณค่าของวรรณกรรม พิจารณาทั้งด้านวรรณศิลป์ เนื้อหา
และคุณค่าทางสังคมนำไปใช้ในชีวิตจริง

หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

มีรายละเอียดดังนี้ (โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดชนาธิปเฉลิม) จังหวัดสตูล หลักสูตรสถานศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 2545 : 14 – 33)

**การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น
และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี**

(หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 – ม.3) โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดชนาธิปเฉลิม) เทศบาลเมืองสตูล) 2545 : 14 – 33)

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์
ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้และ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี					
		ชั้น ม.1		ชั้น ม.2		ชั้น ม.3	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
1. สามารถอ่าน อย่างมีประสิทธิภาพ และอ่านได้เร็ว ยิ่งขึ้น เข้าใจวง คำศัพท์กว้างขึ้น เข้าใจสำนวนและ โวหาร การบรรยาย การพรรณนา อธิบาย อุปมา และ สาธกสามารถใช้ บริบทการอ่าน	1. การอ่านอย่างมี สมรรถภาพและ การอ่านเร็ว 2. วงคำศัพท์ สำนวน โวหาร การบรรยาย การพรรณนา	1.1 มีสมรรถภาพ- การอ่านตามทักษะ กระบวนการอ่าน 1.2 พัฒนา สมรรถภาพในการ อ่านตามทักษะ กระบวนการอ่าน 2. เข้าใจวงคำศัพท์ สำนวน โวหาร	1.1 การอ่านตาม หลักเกณฑ์ของ ภาษาและตาม บริบท 1.2 การพัฒนา สมรรถภาพใน การอ่าน 2. เข้าใจ คำศัพท์ สำนวน โวหาร	1. พัฒนาสมรรถ- ภาพในการอ่าน ตามทักษะ กระบวนการอ่าน 2. เข้าใจวงคำศัพท์ สำนวน โวหาร การบรรยาย การพรรณนา	1. การพัฒนา สมรรถภาพ ในการอ่าน 2. การอ่านคำศัพท์ สำนวน โวหาร การบรรยาย การพรรณนา	1. พัฒนาสมรรถ- ภาพในการอ่าน ตามทักษะกระบวนการ การอ่าน 2. เข้าใจวงคำศัพท์ สำนวน โวหาร การบรรยาย การพรรณนา	1. การพัฒนา สมรรถ-ภาพ ในการอ่าน 2. การอ่าน คำศัพท์สำนวน โวหารการบรรยาย การพรรณนา

มาตรฐานการเรียนรู้และ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี					
		ชั้น ม.1		ชั้น ม.2		ชั้น ม.3	
มาตรฐานการ เรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
สร้างความเข้าใจอ่าน และใช้แหล่งความรู้ พัฒนาประสบการณ์ และความรู้กว้างขวาง ขึ้น	อธิบาย อุปมา และ สาธก 3. การใช้บริบทการ อ่านสร้างความ เข้าใจการอ่าน 4. การใช้แหล่ง ความรู้พัฒนา ประสบการณ์ การอ่าน	3. ใช้บริบทการอ่าน สร้างความเข้าใจ การอ่าน 4. บอกแหล่งข้อมูล ความรู้จากการอ่าน ได้	3. การใช้บริบท การอ่านสร้างความ เข้าใจการอ่าน 4. แหล่งข้อมูล ความรู้จากการอ่าน	อธิบาย 3. ใช้บริบท การอ่านสร้างความ เข้าใจการอ่าน 4. บอกแหล่ง ข้อมูลความรู้ที่นำ ข้อมูลมาใช้	อธิบาย 3. การใช้บริบท การอ่านสร้างความ เข้าใจการอ่าน 4. แหล่งข้อมูล ความรู้จากการอ่าน	อธิบาย อุปมา และ สาธก 3. ใช้บริบท การอ่านสร้างความ เข้าใจการอ่าน 4. บอกแหล่งข้อมูล ในการเขียน บรรณานุกรมและ เชิงอรรถได้	อธิบาย อุปมา และ สาธก 3. การใช้บริบท การอ่านสร้างความ เข้าใจการอ่าน 4. แหล่งข้อมูล ความรู้ในการเขียน บรรณานุกรมและ เชิงอรรถได้
2. สามารถแสดง ความคิดเห็นเชิง วิเคราะห์เรื่องที่อ่าน ประเมินค่าทั้งข้อดี และข้อด้อยอย่างมี เหตุผล โดยใช้ แผนภาพความคิด และกระบวนการคิด วิเคราะห์อย่างหลากหลาย	1. การแสดงความคิด เห็นเชิงวิเคราะห์ เรื่องที่อ่าน 2. การประเมิน ค่าทั้งข้อดีและ ข้อด้อยอย่างมีเหตุ- ผลโดยใช้แผนภาพ ความคิด	1. แสดงความคิด เห็นเชิงวิเคราะห์ เรื่องที่อ่านได้ 2. อ่านโดยใช้แผน- ภาพความคิดได้	1. การอ่านจับ ใจความสำคัญและ แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ 2. อ่านโดยใช้ แผนภาพโครง เรื่องได้	1. แสดงความคิด เห็นเชิงวิเคราะห์ เรื่องที่อ่านได้ 2. อ่านโดยใช้ แผนภาพโครงเรื่อง ได้	1. การอ่านจับ ใจความสำคัญและ แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ 2. การอ่านโดยใช้ แผนภาพโครงเรื่อง 3. การอ่านสัญลักษณ์ แผนผังแผนที่ แผนภูมิ	1. แสดงความคิด เห็นเชิงวิเคราะห์ เรื่องที่อ่านได้ 2. อ่านเพื่อวิเคราะห์ และประเมินค่าได้	1. แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ค้นหาแนวคิดจาก เรื่องที่อ่าน 2. การอ่านโดยใช้ แผนภาพโครงเรื่อง 3. การอ่านสัญลักษณ์ แผนผังแผนที่ แผนภูมิ กราฟ

มาตรฐานการเรียนรู้และ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี					
		ชั้น ม.1		ชั้น ม.2		ชั้น ม.3	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
หลายพัฒนาการอ่าน สามารถเล่าเรื่อง ข้อ เรื่อง ถ่ายทอด ความรู้ความคิดจาก การอ่านไปใช้ ประโยชน์ใน การดำเนินชีวิตและ ใช้การอ่านใน การตรวจสอบ ความรู้	3. การคิดวิเคราะห์ อย่างหลากหลาย พัฒนาการอ่าน 4. การเล่าเรื่อง ข้อ เรื่อง ถ่ายทอด ความรู้ ความคิด จากการอ่านไปใช้ เป็นประโยชน์ใน การดำเนินชีวิต 5. การอ่านในการ ตรวจสอบความรู้	3. การวิเคราะห์และ ประเมินค่าจากการ อ่านได้ 4. เล่าเรื่องและ ข้อเรื่องจากการอ่าน และสามารถถ่ายทอด ความรู้ ความคิดจาก การอ่านไปใช้ ประโยชน์ในการ ดำรงชีวิตได้ 5. นำความรู้จาก การอ่านมาใช้ ตัดสินใจและ แก้ปัญหาได้	3. การอ่านเพื่อ วิเคราะห์และ ประเมินค่า 4. การเล่าเรื่องและ ข้อเรื่องจาก การอ่าน 5. การนำความรู้ และประสบการณ์ จากการอ่านมาใช้ ตัดสินใจและ แก้ปัญหาได้	3. การวิเคราะห์ และประเมินค่าจาก การอ่านได้ 5. นำความรู้และ ประสบการณ์จาก การอ่านมาใช้ ตัดสินใจและ แก้ปัญหาได้	กราฟ ตาราง สถิติ และเครื่องหมาย ต่างๆ 4. การเพื่อวิเคราะห์ และประเมินค่า 5. การรวบรวม ความรู้และ ประสบการณ์จาก การอ่านมาใช้ ตัดสินใจและ แก้ปัญหา	3. วิเคราะห์และ ประเมินค่าจากการ อ่านได้ 5. นำข้อมูลจากการ อ่านมาสรุปเพื่อทำ โครงการได้	ตาราง สถิติและ เครื่องหมายต่างๆ 4. การอ่านเพื่อ วิเคราะห์และ ประเมินค่า 5. สรุปข้อมูลจาก การอ่านเพื่อทำ โครงการ

มาตรฐานการเรียนรู้และ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี					
		ชั้น ม.1		ชั้น ม.2		ชั้น ม.3	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
3. สามารถอ่านในใจและอ่านออกเสียงตามลักษณะคำประพันธ์ที่หลากหลาย และวิเคราะห์คุณค่าด้านภาษา เนื้อหาและสังคม จำบทประพันธ์ที่มีคุณค่านำไปใช้อ้างอิงได้ เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างกว้างขวางเพื่อพัฒนาตนด้านความรู้และการทำงาน และมี	1. การอ่านในใจและอ่านออกเสียงตามลักษณะคำประพันธ์ที่หลากหลาย 2. การวิเคราะห์คุณค่าด้านภาษา เนื้อหาและสังคม 3. การจำบทประพันธ์ที่มีคุณค่านำไปอ้างอิงได้ 4. การเลือกอ่านหนังสือสื่อสารสนเทศ สื่อสิ่งพิมพ์สื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างกว้างขวางเพื่อพัฒนาตนด้าน	1. อ่านในใจและแก้ปัญหาอ่านออกเสียงคำประพันธ์ประเภทต่างๆ ได้ 2. วิเคราะห์คุณค่าของบทประพันธ์ ด้านภาษา เนื้อหาและสังคมได้ 3. ท่องจำข้อความหรือคำประพันธ์ที่มีคุณค่า 4. เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศได้	1. การอ่านในใจอ่านออกเสียง ร้อยแก้วและร้อยกรอง 2. คุณค่าของบทประพันธ์ด้านภาษา เนื้อหาและสังคม 3. การท่องจำข้อความหรือคำประพันธ์ที่มีคุณค่า 4. การเลือกอ่านหนังสือ และสื่อสารสนเทศ	1. อ่านในใจและอ่านออกเสียง 2. วิเคราะห์คุณค่าของบทประพันธ์ ด้านภาษา เนื้อหา และสังคมได้ 3. ท่องจำบทประพันธ์ที่มีคุณค่าได้ 4. เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศได้	1. การอ่านในใจ อ่านออกเสียงคำประพันธ์ประเภทร้อยแก้วและร้อยกรอง 2. คุณค่าของบทประพันธ์ด้านภาษา เนื้อหาและสังคม 3. การท่องจำบทประพันธ์ที่มีคุณค่า 4. การเลือกอ่านหนังสือ และสื่อสารสนเทศ	1. อ่านในใจและอ่านออกเสียง 2. วิเคราะห์คุณค่าของบทประพันธ์ ด้านภาษา เนื้อหาและสังคมได้ 3. ท่องจำบทประพันธ์ที่มีคุณค่าได้ 4. เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศได้	1. การอ่านในใจและอ่านออกเสียง 2. คุณค่าของบทประพันธ์ด้านภาษา เนื้อหาและสังคม 3. การท่องจำบทประพันธ์ที่มีคุณค่า 4. การเลือกอ่านหนังสือ และสื่อสารสนเทศ

มาตรฐานการเรียนรู้และ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี					
		ชั้น ม.1		ชั้น ม.2		ชั้น ม.3	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
มารยาทการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน	ความรู้และ การทำงาน 5. การมีมารยาท การอ่านและนิสัย รักการอ่าน	5. มีมารยาทใน การอ่าน และมีนิสัย รักการอ่าน	5. มารยาทใน การอ่าน	5. มีมารยาทใน การอ่านและมีนิสัย รักการอ่าน	5. มารยาทใน การอ่าน	5. มีมารยาทใน การอ่านและมีนิสัย รักการอ่าน	5. มารยาทใน การอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงาน
การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

40

มาตรฐานการเรียนรู้และ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี					
		ชั้น ม.1		ชั้น ม.2		ชั้น ม.3	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
1. สามารถเขียน เรียงความย่อความ เขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น	1. การเขียนเรียงความ ย่อความ อธิบาย คำชี้แจง แสดงความ คิดเห็น แสดงการ โต้แย้งเขียนรายงาน และการเขียนเชิง สร้างสรรค์	1.1 เขียนเรียงความ ย่อความ เขียน จดหมายได้ 1.2 เขียนชี้แจงได้	1.1 การ เขียน เรียงความ ย่อความ เขียนจดหมาย 1.2 การเขียนชี้แจง	1.1 จดบันทึกความรู้ ประสบการณ์ได้ 1.2 เขียนเรียงความ ย่อความและเขียน จดหมายได้	1.1 การจดบันทึก ความรู้ ประสบการณ์ 1.2 การเขียน เรียงความ ย่อความ และเขียนจดหมาย	1.1 ใช้ภาษาเรียบ- เรียงข้อความได้ 1.2 เขียนเรียงความ	1.1 การใช้ภาษา เรียบเรียงข้อความ 1.2 การเขียน เรียงความ ย่อความ และจดหมาย

มาตรฐานการเรียนรู้และ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี					
		ชั้น ม.1		ชั้น ม.2		ชั้น ม.3	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
<p>แสดงการโต้แย้ง เขียนรายงานและ เขียนเชิงสร้างสรรค์ รวมทั้งใช้ กระบวนการเขียน พัฒนางานเขียน</p> <p>2. มีมารยาทการเขียน นิสัยรักการเขียนและ การศึกษาค้นคว้ารู้จัก เลือกใช้ภาษาเรียบเรียง ข้อความได้อย่าง ประณีต สนใจการ ศึกษาค้นคว้า รวบรวม บันทึกข้อมูล นำวิธีการ ของแผนภาพความคิด</p>	<p>2. การใช้ กระบวนการเขียน พัฒนางานเขียน</p>	<p>1.3 เขียนอธิบาย เรื่องราวได้</p> <p>2. การใช้ กระบวนการเขียน พัฒนางานเขียนได้</p>	<p>1.3 การเขียนอธิบาย เรื่องราว</p> <p>2. การเตรียมการเขียน และวางแผนการเขียน ยกร่างข้อเขียน ตรวจสอบ ปรับปรุง ข้อเขียน บรรณาธิการ แก้ไขเขียนเรื่องให้ สมบูรณ์และเผยแพร่</p>	<p>1.3 เขียนแสดง ความคิดเห็นได้</p> <p>1.4 เขียนรายงาน เพื่อนำเสนอความรู้ ข้อมูลข่าวสารได้</p> <p>2. ใช้กระบวนการ เขียนในการ พัฒนางานเขียนได้</p>	<p>1.3 การเขียนแสดง ความคิดเห็น</p> <p>1.4 การเขียนรายงาน เพื่อนำเสนอความรู้ ข้อมูลข่าวสาร</p> <p>2. การเตรียมการ เขียนและวางแผน การเขียน ยกร่าง ข้อเขียน ตรวจสอบ ปรับปรุงข้อเขียน บรรณาธิการแก้ไข เขียนเรื่องให้สมบูรณ์ และเผยแพร่</p>	<p>ข้อความ และ จดหมายได้</p> <p>1.3 เขียนแสดง ความคิดเห็นได้</p> <p>1.4 เขียนรายงานจาก การศึกษาค้นคว้าได้</p> <p>2. ใช้กระบวนการ เขียนในการพัฒนา งานเขียนได้</p>	<p>1.3 การเขียน แสดงความคิดเห็น</p> <p>1.4 การเขียน รายงานจาก การศึกษาค้นคว้า</p> <p>2. การเตรียมการ เขียนและวางแผน การเขียน ยกร่าง ข้อเขียน ตรวจสอบ ปรับปรุงข้อเขียน บรรณาธิการ แก้ไขเขียนเรื่อง ให้สมบูรณ์และ เผยแพร่</p>

สาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 : สามารถเลือกดูและฟังอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกใน โอกาสต่างๆอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

มาตรฐานการเรียนรู้และ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี					
		ชั้น ม.1		ชั้น ม.2		ชั้น ม.3	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
1. สามารถสรุป ความ จับประเด็น สำคัญ วิเคราะห์ ข้อคิดเห็นและ จุดประสงค์ของเรื่อง ที่ฟังและดู สังเกต การใช้น้ำเสียง กิริยา ท่าทาง การใช้ ถ้อยคำของผู้พูด และสามารถแสดง ทัศนะจากการฟัง และดูสื่อรูปแบบ ต่างๆอย่างมีวิจารณ- ญาณ	1. การสรุปความ จับประเด็นสำคัญ ของเรื่องที่ฟังและดู 2. การวิเคราะห์ วินิจฉัย ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และ จุดประสงค์ของ เรื่องที่ฟังและดู	1.1 เลือกฟังและดู สื่อต่างๆได้อย่างมี หลักเกณฑ์ 1.2 สรุปความ จับ ประเด็นสำคัญจาก การฟังหรือดูสื่อ ต่างๆ	1.1 หลักเกณฑ์ใน การฟังและดูสื่อ ต่างๆ 1.2 การสรุปความ จับประเด็นสำคัญ จากการฟังหรือดู สื่อต่างๆ	- 2.1 วิเคราะห์ ประเด็นสำคัญ จุดประสงค์สำคัญ ของเรื่องที่ฟังและ ดูได้	- 2.1 การวิเคราะห์ ประเด็นสำคัญ จุดประสงค์สำคัญ ของเรื่องที่ฟังและดู	- 2. วิเคราะห์ วินิจฉัย ข้อเท็จจริง จาก การเลือกฟังและ ดูสิ่งที่เป็น ประโยชน์และ นำไปใช้ในการ พัฒนาตนได้	- 2. การวิเคราะห์ วินิจฉัย ข้อเท็จจริง จากการเลือกฟัง และ ดูสิ่งที่เป็น ประโยชน์และ นำไปใช้ในการ พัฒนาตน

มาตรฐานการเรียนรู้และ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี					
		ชั้น ม.1		ชั้น ม.2		ชั้น ม.3	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
	3. การสังเกต การใช้น้ำเสียง กิริยา ท่าทางและการใช้ ถ้อยคำของผู้พูด	-	-	2.2 วิเคราะห์ ข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็นจาก การฟังหรือดูสื่อ ต่างๆ ได้	2.2 การวิเคราะห์ ข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็นจาก การฟังหรือดูสื่อ ต่างๆ	2.2 วิเคราะห์ ประเมินเรื่องที่ฟัง และดูจากสื่อโสต จักษุภาพ ในด้าน วัตถุประสงค์ คุณค่าและ ประสิทธิภาพ	2.2 การวิเคราะห์ ประเมินเรื่องที่ฟัง และดูจากสื่อโสต จักษุภาพ ในด้าน วัตถุประสงค์ คุณค่าและ ประสิทธิภาพ
	4. การแสดงทัศนะ จากการฟังและดูสื่อ จากรูปแบบต่างๆ	4. แสดงทัศนะจาก การฟังและดูสื่อจาก รูปแบบต่างๆได้	4. การแสดง ทัศนะจากการฟัง และดูสื่อจาก รูปแบบต่างๆ	4. แสดงทัศนะจาก การฟังและดูสื่อ จากรูปแบบต่างๆ ได้	4. การแสดงทัศนะ จากการฟังและดูสื่อ จากรูปแบบต่างๆ	4. แสดงทัศนะจาก การฟังและดูสื่อ จากรูปแบบต่างๆ ได้	4. การแสดง ทัศนะจากการฟัง และดูสื่อจาก รูปแบบต่างๆ
	3. การสังเกต การใช้น้ำเสียง กิริยา ท่าทางและการใช้ ถ้อยคำของผู้พูด	-	-	2.2 วิเคราะห์ ข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็นจาก การฟังหรือดูสื่อ ต่างๆ ได้	2.2 การวิเคราะห์ ข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็นจาก การฟังหรือดูสื่อ ต่างๆ	2.2 วิเคราะห์ ประเมินเรื่องที่ฟัง และดูจากสื่อโสต จักษุภาพ ในด้าน วัตถุประสงค์ คุณค่าและ ประสิทธิภาพ	2.2 การวิเคราะห์ ประเมินเรื่องที่ฟัง และดูจากสื่อโสต จักษุภาพ ในด้าน วัตถุประสงค์ คุณค่าและ ประสิทธิภาพ
	4. การแสดงทัศนะ จากการฟังและดูสื่อ จากรูปแบบต่างๆ	4. แสดงทัศนะจาก การฟังและดูสื่อจาก รูปแบบต่างๆได้	4. การแสดง ทัศนะจากการฟัง และดูสื่อจาก รูปแบบต่างๆ	4. แสดงทัศนะจาก การฟังและดูสื่อ จากรูปแบบต่างๆ ได้	4. การแสดงทัศนะ จากการฟังและดูสื่อ จากรูปแบบต่างๆ	4. แสดงทัศนะจาก การฟังและดูสื่อ จากรูปแบบต่างๆ ได้	4. การแสดง ทัศนะจากการฟัง และดูสื่อจาก รูปแบบต่างๆ

มาตรฐานการเรียนรู้และ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี					
		ชั้น ม.1		ชั้น ม.2		ชั้น ม.3	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
2. สามารถพูด นำเสนอความรู้ ความคิด การ วิเคราะห์และการ ประเมินเรื่องราว ต่างๆ พูดเชิญชวน อวยพรและพูดใน โอกาสต่างๆ ได้อย่าง เหมาะสม มีเหตุผล ใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน นำฟังตาม หลักการพูด มี มารยาทการฟัง การ ดูและการพูด	1. การพูดนำเสนอ ความรู้ ความคิด การวิเคราะห์และ การประเมิน เรื่องราวต่างๆ 2. การพูดเชิญชวน อวยพร และพูดใน โอกาสต่างๆ ได้ อย่างเหมาะสม มี เหตุผล 3. การใช้ภาษา ถูกต้อง ชัดเจน นำฟังตามหลักการ- พูด	1. พูดนำเสนอความ รู้ ความคิด ได้ 2. พูดชี้แจงและแสดง ความคิดเห็นได้ 3. ใช้ภาษาได้ เหมาะสมกับการ สนทนา การพูด ชี้แจง การพูด แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นได้ตาม หลักเกณฑ์	1. การพูดเพื่อแสดง ความรู้ ความคิด 2. การพูดชี้แจงและ แสดงความคิดเห็น 3. การใช้ภาษาใน การทำงาน การ ประชุมกลุ่มได้ ถูกต้องตาม หลักเกณฑ์	1. พูดเชิงวิเคราะห์ และประเมินเรื่องราว ได้ 2. พูดอวยพรได้ 3. ใช้ภาษาในการ อภิปรายได้ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์	1. การพูดเชิง วิเคราะห์ประเมิน เรื่องราว 2. พูดอวยพรได้ 3. การใช้ภาษาในการ พูดแสดงความต้องกา การพูดแสดงความ คิดเห็น การบรรยาย เหตุการณ์ได้ชัดเจน	1. วิचारณญาณใน การพูดแสดงทัศนะ จากการฟังหรือคู่มือ ในรูปแบบต่างๆ 2. พูดใน โอกาส ต่างๆ ได้ 3. ใช้ภาษาในการ ปราศรัย พูดชัก- ชวน พูดโน้มน้าว จิตใจ การพูดใน สถานการณ์ขัดแย้ง ได้ถูกต้องเหมาะสม กับสถานการณ์และ รูปแบบการพูด	1. วิचारณญาณใน การพูดแสดงทัศนะ จากการฟังหรือคู่มือ ในรูปแบบต่างๆ 2. การพูดใน โอกาส ต่างๆ 3. การใช้ภาษาใน การปราศรัย พูดชัก- ชวน พูดโน้มน้าว จิตใจ การพูดใน สถานการณ์ขัดแย้ง ได้ถูกต้องเหมาะสม กับสถานการณ์และ รูปแบบการพูด

มาตรฐานการเรียนรู้และ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี					
		ชั้น ม.1		ชั้น ม.2		ชั้น ม.3	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
	4. การมีมารยาท การฟัง การดูและ การพูด	4.1 มีมารยาท การฟัง และคู่มือ ต่างๆ 4.2 มีมารยาทใน การพูด	4. มารยาทการฟัง และคู่มือต่างๆ 4.2 มารยาทใน การพูด	4.1 มีมารยาท การฟัง และคู่มือ ต่างๆ 4.2 มีมารยาทใน การพูด	4.1 มารยาทการฟัง และคู่มือต่างๆ 4.2 มารยาทใน การพูด	4.1 มีมารยาท การฟัง และคู่มือ ต่างๆ 4.2 มีมารยาทใน การพูด	4.1 มารยาทการ ฟัง และคู่มือต่างๆ 4.2 มารยาทใน การพูด

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.1 : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็น
สมบัติของชาติ

มาตรฐานการเรียนรู้และ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี					
		ชั้น ม.1		ชั้น ม.2		ชั้น ม.3	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
1. เข้าใจการสร้าง คำไทยตาม หลักเกณฑ์ของ ภาษา	1. การสร้างคำไทย ตามหลักเกณฑ์ของ ภาษา	1.1 อธิบายเสียงใน ภาษาได้ 1.2 อธิบาย การสร้างคำตาม หลักเกณฑ์ทาง ภาษาของคำได้	1.1 เสียงในภาษา 1.2 การสร้างคำ ตามหลักเกณฑ์ ทางภาษา	1. เลือกใช้คำและ กลุ่มคำในการ สื่อสารได้	1. การเลือกใช้คำ และกลุ่มคำใน การสื่อสารได้	1. อธิบายวิธีการ สร้างคำไทยได้	1. วิธีการสร้าง คำไทย (คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน)

มาตรฐานการเรียนรู้และ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี					
		ชั้น ม.1		ชั้น ม.2		ชั้น ม.3	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
2. สามารถใช้ ประโยคสามัญ และ ประโยคซับซ้อนใน การสื่อสารได้ ชัดเจนและ สละสลวย	1. การใช้ประโยค สามัญ และ ประโยคซับซ้อนใน การสื่อสาร การสื่อ-สาร	1.3 อธิบายชนิด ของคำและหน้าที่ ของคำได้ 1. วิเคราะห์ องค์ประกอบของ ประโยคเพื่อการ สื่อ-สารได้	1.3 ชนิดของคำ และหน้าที่ของคำ 1. การใช้ประโยค ในการสื่อสารได้	1. อธิบายและบอก หน้าที่ของประโยค ในการสื่อสาร	1. ชนิดและหน้าที่ ของประโยคใน การสื่อสาร	1. ใช้ประโยค ซับซ้อนในการ สื่อสารได้	1. การใช้ประโยค ซับซ้อนในการ สื่อสาร
3. สามารถใช้ภาษา แสดงความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจ ปฏิเสธ เจรจาต่อรองด้วย ภาษาและกิริยา ท่าทางที่สุภาพ ใช้คำ ราชาศัพท์ได้ถูกต้อง ตามฐานะของบุคคล คิดไตร่ตรองและ	1. การใช้ภาษา แสดงความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจ ปฏิเสธ เจรจาต่อรองด้วย ภาษาและกิริยาท่า ทางที่สุภาพ	1. ใช้ระดับของ ภาษาในการสื่อสาร ได้	1. ระดับของภาษา ที่ใช้ในการสื่อสาร	-	-	1.1 ใช้ภาษาใน การปฏิเสธ เจรจา ต่อรอง โน้มน้าว ได้ 1.2 ใช้วัจนภาษา และอวัจนภาษา ได้ 1.3 ใช้ภาษา แสดงความคิดเห็น	1.1 การใช้ภาษา ในการปฏิเสธ เจรจาต่อรอง โน้มน้าว 1.2 การใช้ วัจนภาษา และอวัจนภาษา 1.3 ภาษาแสดง ความคิดเห็น

มาตรฐานการเรียนรู้และ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี					
		ชั้น ม.1		ชั้น ม.2		ชั้น ม.3	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
ลำดับความคิดก่อน พูดและเขียน	2. การใช้คำราชา- ศัพท์	2. ใช้คำราชาศัพท์ ได้เหมาะสมกับ ระดับบุคคล	2. ลักษณะการใช้ คำราชาศัพท์ที่ เหมาะสมกับระดับ ของบุคคล	2. ใช้คำราชาศัพท์ ได้	2. การใช้คำราชา ศัพท์	2. ใช้คำราชา ศัพท์และการ สร้างคำราชา ศัพท์	2. การใช้คำราชา ศัพท์และการสร้าง คำราชาศัพท์
4. เข้าใจธรรมชาติ ของภาษา การนำคำ ภาษาต่างประเทศมา ใช้ในภาษาไทย ทำ ให้ภาษาไทยมีวงคำ- ศัพท์เพิ่มขึ้นตาม ความเจริญทางวิชา- การและเทคโนโลยี	1. ธรรมชาติของ ภาษา 2. การนำคำ ภาษาต่างประเทศมา ใช้ในภาษาไทย 3. การใช้ภาษาใน กลุ่มวิชาเฉพาะและ ในวงการต่างๆได้	- - -	- - -	1. ใช้ทักษะทาง ภาษาเป็นเครื่องมือ ในการทำงานได้	1. การ ใช้ทักษะทาง ภาษาเป็นเครื่องมือ ในการทำงาน	- 2. อธิบาย ลักษณะของคำ ไทยและคำที่มา จากภาษาต่าง- ประเทศได้ 3. ใช้ภาษาใน กลุ่มวิชาเฉพาะ และในวงการ ต่างๆได้	- 2. ลักษณะของ คำไทยและคำที่มา จากภาษา ต่างประเทศได้ 3. การใช้ภาษาใน กลุ่มวิชาเฉพาะ และในวงการต่างๆ

มาตรฐานการเรียนรู้และ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี					
		ชั้น ม.1		ชั้น ม.2		ชั้น ม.3	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
5. สามารถแต่งบท- ร้อยกรองประเภท กาพย์ กลอน และ โคลง โดยแสดง ความคิดเชิง สร้างสรรค์	1. การแต่งบทร้อย กรองประเภทกาพย์ กลอน และ โคลง	1. แต่งบทร้อย- กรองประเภทกาพย์ กลอน	1. หลักและวิธีการ แต่งบทร้อยกรอง ประเภทกาพย์ กลอน	1. แต่งบทร้อย- กรองได้	1. หลักและวิธีการ แต่งบทร้อยกรอง	1. แต่งบทร้อย- กรองได้	1. หลักและ วิธีการแต่ง บทร้อยกรอง
6. สามารถร้องเล่น หรือถ่ายทอดเพลง พื้นบ้านและบท กล่อมเด็กในท้องถิ่น อย่างเห็นคุณค่า	1. การร้องเล่นหรือ ถ่ายทอดเพลงพื้น- บ้านและบทกล่อม- เด็กในท้องถิ่น	-	-	1. ใช้คำ สำนวน คำพังเพย ภาษาที่ เป็นภาษาถิ่นได้	1. การใช้คำ สำนวน คำพังเพย ภาษาที่เป็นภาษาถิ่น	1. รู้จักลักษณะ เพลงพื้นบ้านและ บทกล่อมเด็ก	1. ลักษณะเพลง พื้น-บ้านและบท กล่อมเด็ก

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.2 : สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคมและชีวิตประจำวัน

มาตรฐานการเรียนรู้และ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี					
		ชั้น ม.1		ชั้น ม.2		ชั้น ม.3	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
1. สามารถใช้ทักษะทางภาษาในการแสวงหาความรู้ ระดมความคิด การประชุม การวิเคราะห์ การประเมินการทำงานและใช้เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาความรู้และใช้ในชีวิตประจำวัน	1. การใช้ทักษะทางภาษาในการแสวงหาความรู้ ระดมความคิด การประชุม การวิเคราะห์ การประเมินการทำงาน	1. รู้จักเลือก จัดระบบข้อมูลและเรียบเรียงข้อมูล โดยนำเสนอในรูปแบบต่างๆ	1. การเลือก การ-จัดระบบข้อมูลและเรียบเรียงข้อมูล เพื่อนำเสนอในรูปแบบต่างๆ พร้อมระบุแหล่งข้อมูลตามหลัก-การเขียน บรรณานุกรม	1. รู้จักเลือก การ-จัดระบบข้อมูลและเรียบเรียงข้อมูล เพื่อนำเสนอในรูปแบบต่างๆ พร้อมระบุแหล่งข้อมูลตามหลัก-การเขียน บรรณานุกรม	1. การเลือก การ-จัดระบบข้อมูลและเรียบเรียงข้อมูล เพื่อนำเสนอในรูปแบบต่างๆ พร้อมระบุแหล่งข้อมูลตามหลัก-การเขียน บรรณานุกรม	1. ใช้กระบวนการค้นคว้าแสวงหาความรู้ โดยระบุปัญหาที่จะศึกษา วางแผนตามวิธีการค้นคว้า จัดบันทึกข้อมูล วิเคราะห์ข้อ-มูล สรุปผลการเขียน รายงาน พร้อมระบุแหล่งข้อมูลและประเมินผล การดำเนินงาน และผลงาน	1. การใช้กระบวนการค้นคว้าแสวงหาความรู้ โดยระบุปัญหาที่จะศึกษา วางแผนตามวิธีการค้นคว้า จัดบันทึกข้อมูล วิเคราะห์ข้อ-มูล สรุปผลการเขียน รายงาน พร้อมระบุแหล่งข้อมูลและประเมินผลการดำเนินงานและผลงาน

มาตรฐานการเรียนรู้และ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี					
		ชั้น ม.1		ชั้น ม.2		ชั้น ม.3	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
2. เข้าใจระดับของภาษาที่เป็นทางการและภาษาที่ไม่เป็นทางการและใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาในกลุ่ม-สาระการเรียนรู้ต่างๆในการพัฒนาความรู้ เห็นคุณค่าการใช้ตัวเลขไทย	1. ระดับของภาษาที่เป็นทางการและภาษาที่ไม่เป็นทางการ 2. การใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา 3. การใช้ภาษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆในการพัฒนาความรู้	1. เข้าใจระดับของภาษาที่เป็นทางการและภาษาที่ไม่เป็นทางการ 2. ใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา 3. ใช้การอ่านและการฟังแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนและชีวิตประจำวัน	1. ระดับของภาษาที่เป็นทางการและภาษาที่ไม่เป็นทางการ 2. การใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา 3. การอ่านและการฟังในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนและชีวิตประจำวัน	2. นำเสนอข้อมูลสารสนเทศโดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารอย่างเหมาะสม - 2. ใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา 3. ใช้การอ่านและการจดบันทึกความรู้นำมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาผลการเรียนและการดำเนินชีวิต	2. การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศโดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารอย่างเหมาะสม - 2. การใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนในการสื่อสาร 3. การอ่านและการจดบันทึกความรู้นำมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาผลการเรียนและการดำเนินชีวิต	2. นำเสนอข้อมูลสารสนเทศโดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารอย่างเหมาะสม - 2. ใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนในการสื่อสารได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา 3. ใช้การอ่านและการจดบันทึกความรู้นำมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาผลการเรียนและการดำเนินชีวิต	2. การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศโดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารอย่างเหมาะสม - 2. การใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา 3. การอ่านและการจดบันทึกความรู้นำมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาผลการเรียนและการดำเนินชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้และ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี					
		ชั้น ม.1		ชั้น ม.2		ชั้น ม.3	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
	4. เข้าใจการใช้ภาษา ของกลุ่มบุคคลใน วงการต่างๆใน สังคม	4. เข้าใจการใช้ภาษา ของกลุ่มบุคคลใน วงการต่างๆใน สังคม	4. การใช้ภาษา ของกลุ่มบุคคลใน วงการต่างๆใน สังคม	4. เข้าใจการใช้ ภาษาของกลุ่ม บุคคลในวงการ ต่างๆในสังคม	4. การใช้ภาษาของ กลุ่มบุคคลในวงการ ต่างๆในสังคม	4. เข้าใจการใช้ ภาษาของกลุ่ม บุคคลในวงการ ต่างๆในสังคม	4. การใช้ภาษา ของกลุ่มบุคคล ในวงการต่างๆใน สังคม

สาระที่ 5 : วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

มาตรฐานการเรียนรู้และ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี					
		ชั้น ม.1		ชั้น ม.2		ชั้น ม.3	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
1. สามารถอ่านบทกวีนิพนธ์ประเภทกลอน โคลง กาพย์ บทละคร บทกวีร่วมสมัย และวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น นวนิยาย สารคดี บันทึก บทความ พงศาวดาร และสามารถเลือกอ่านได้ตรงจุดประสงค์ของการอ่านใช้หลักการพินิจคุณค่าของวรรณกรรม พิจารณาคุณค่าทั้ง	1.อ่านบทกวีนิพนธ์ประเภทกลอน โคลง กาพย์ บทละคร บทกวีร่วมสมัย และวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น นวนิยาย สารคดี บันทึก บทความ พงศาวดาร 2.การเลือกอ่านบทกวีนิพนธ์และวรรณกรรมได้ตรงจุดประสงค์ของการอ่าน	1.1 อ่านบทกวีนิพนธ์ประเภทกาพย์ และกลอน รวมทั้งแสดงความความคิดเห็นได้ 1.2 อ่านวรรณกรรมประเภทบันเทิง พงศาวดาร และแสดงความความคิดเห็นได้ 2. เลือกอ่านบทกวีนิพนธ์และวรรณกรรมได้ตรงจุดประสงค์ของการอ่านได้	1.1 การอ่านบทกวีนิพนธ์ประเภทกาพย์ และกลอน 1.2 การอ่านวรรณกรรมประเภทบันเทิง พงศาวดาร 2.การเลือกอ่านบทกวีนิพนธ์และวรรณกรรมได้ตรงจุดประสงค์ของการอ่าน	1.1 อ่านบทกวีนิพนธ์ประเภทโคลง และบทละครได้ 1.2 อ่านวรรณกรรมประเภทสารคดีได้ 2. เลือกอ่านบทกวีนิพนธ์และวรรณกรรมได้ตรงจุดประสงค์ของการอ่านได้	1.1 การอ่านบทกวีนิพนธ์ประเภทโคลง และบทละคร 1.2 การอ่านวรรณกรรมประเภทสารคดี 2. การเลือกอ่านบทกวีนิพนธ์และวรรณกรรมได้ตรงจุดประสงค์ของการอ่าน	1.1 อ่านบทกวีร่วมสมัยได้ 1.2 อ่านวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น นวนิยายได้ 2. เลือกอ่านบทกวีนิพนธ์และวรรณกรรมได้ตรงจุดประสงค์ของการอ่านได้	1.1 การอ่านบทกวีร่วมสมัย 1.2 การอ่านวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น นวนิยาย 2. การเลือกอ่านบทกวีนิพนธ์และวรรณกรรมได้ตรงจุดประสงค์ของการอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้และ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี					
		ชั้น ม.1		ชั้น ม.2		ชั้น ม.3	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
ด้านวรรณศิลป์ เนื้อหาและคุณค่า ทางสังคม และ นำไปใช้ในชีวิตจริง	3. การใช้หลักการ พินิจพิจารณาคุณค่า ของวรรณกรรม พิจารณาคุณค่าทั้ง ด้านวรรณศิลป์ เนื้อ- หา และคุณค่าทาง สังคม และการ นำไปใช้ในชีวิตจริง	3. วิเคราะห์คุณค่า ของหนังสือด้าน ความงามทางภาษา และคุณค่าทาง สังคมได้	3. หลักการ พิจารณาคุณค่าของ หนังสือด้านความ งามทางภาษาและ คุณค่าทางสังคม	3. ใช้หลักการ พินิจวรรณกรรม ได้	3. หลักการพินิจ วรรณกรรม	3. นำหลักการ พินิจวรรณกรรม ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	3. หลักการพินิจ วรรณกรรม

การวัดผลและประเมินผล

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ด้านภาษา เป็นงานที่ยากซึ่งต้องการความเข้าใจที่ถูกต้องแท้จริง เกี่ยวกับการทำงานของภาษา และการพัฒนาทางภาษา ดังนั้นผู้ปฏิบัติหน้าที่วัดผล การเรียนรู้ ด้านภาษาจำเป็นต้องเข้าใจหลักการของการเรียนรู้ภาษาเพื่อเป็นพื้นฐานการดำเนินงาน ดังนี้

1. ทักษะทางภาษา ฟัง พูด อ่าน เขียน ดู มีความสำคัญเท่า ๆ กัน และทักษะเหล่านี้มีความเกี่ยวเนื่องกัน และความก้าวหน้าของทักษะหนึ่ง จะมีผลต่อพัฒนาการทักษะอื่น ๆ
2. ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาความสามารถของภาษา เช่นเดียวกับทักษะการคิด ทักษะทางสังคม เมื่อผู้เรียนมีโอกาสใช้ภาษาตามความต้องการที่แท้จริงของตนเอง และสภาพการณ์จริง ทั้งในบริบททางวิชาการในห้องเรียน และชุมชนที่กว้างออกไป
3. ผู้เรียนต้องเรียนรู้การใช้ภาษาพูด ภาษาเขียนอย่างถูกต้องด้วยการฝึกฝน มิใช่การเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาแต่อย่างใด การเรียนการใช้ภาษาที่ประกอบด้วยไวยากรณ์ การสะกดคำ และเครื่องหมายต่างๆ จะค่อยๆเพิ่มขึ้น เมื่อผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาของตน
4. ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านขั้นตอนการพัฒนาทางภาษาเช่นเดียวกัน แต่จะต่างกันในเรื่องจังหวะก้าวและวิธีการเรียนรู้
5. ภาษาและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด หลักสูตรที่ทำให้มีความสำคัญ ให้ความเคารพ และเห็นคุณค่าของเชื้อชาติ วัฒนธรรม ภูมิหลังทางภาษาและความหลากหลายของภาษาจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้สึที่ดีเกี่ยวกับตนเองและกระตุ้นให้ผู้เรียน เรียนรู้

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ หมายถึง การประเมินศักยภาพของผู้เรียนในการอ่านหนังสือ เอกสาร และสื่อต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว แล้วนำมาคิดสรุปเป็นความรู้ความเข้าใจของตน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่าน ซึ่งนำไปสู่การสังเคราะห์ สร้างสรรค์ และแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ และสามารถในการถ่ายทอดความคิดเหล่านั้นด้วยการเขียนสื่อความที่สะท้อนถึงสติปัญญา ความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการคิดสังเคราะห์ แก้ปัญหาและสร้างสรรค์จินตนาการอย่างเหมาะสมมีคุณค่า พร้อมด้วยประสบการณ์ และทักษะในการเขียนที่มีสำนวนภาษาถูกต้อง มีเหตุผลและลำดับขั้นตอนในการนำเสนอที่สามารถสร้างความเข้าใจแก่ผู้อ่านได้อย่างชัดเจน ตามระดับมาตรฐานช่วงชั้นอย่างแท้จริง” (ศักดิ์พงษ์ นิลไพรัช 2546 : 27-28)

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ โดยจะประเมินจากผลงานเขียนของนักเรียน ซึ่งเน้นการตรวจสอบให้เห็นพฤติกรรมของนักเรียน ดังนี้ (ศักดิ์พงษ์ นิลไพรัช 2546 : 29-30)

1. ประเมินศักยภาพการอ่าน กล่าวคือ อ่านได้ถูกต้อง ประเมินจาก การเขียนที่แสดง ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน และอ่านคล่องแคล่ว ประเมินจากระยะเวลาที่กำหนดให้ในการอ่าน แต่ละกิจกรรม
2. ประเมินศักยภาพด้านการคิด กล่าวคือ การประเมินในขั้นตอนนี้มีความสำคัญ ที่ผู้สอนต้องเข้าใจวิธีการและเครื่องมือซึ่งจะเป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมให้นักเรียนสร้าง งานเขียน ซึ่งงานเขียนแต่ละอย่างจะสะท้อนถึงความคิดในระดับที่ต่างกัน ตั้งแต่ระดับความรู้ ความเข้าใจระดับการคิดวิเคราะห์ ระดับการสังเคราะห์ และระดับการแก้ปัญหา ระดับการประยุกต์ หรือการสร้างสรรค์ การประเมินศักยภาพด้านนี้ ผู้ประเมินก็ประเมินจากงานเขียนว่านักเรียนสามารถ แสดงศักยภาพในแต่ละระดับได้ถูกต้องหรือไม่
3. การประเมินศักยภาพด้านการเขียนสื่อความ ในการประเมินการเขียนสื่อความ นอกจากจะคำนึงถึงศักยภาพการเขียนที่สะท้อนถึงความคิดระดับต่าง ๆ แล้ว ยังต้องประเมินทักษะ ในการเขียน ในด้านต่อไปนี้ด้วย คือ สำนวนภาษาถูกต้อง มีเหตุผลและลำดับขั้นตอนการนำเสนอ และสามารถสร้างความเข้าใจแก่ผู้อ่านอย่างชัดเจน

ความสำคัญของการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ เป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่ง ที่นักเรียนทุกคนจะต้องได้รับการประเมินผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จึงจะได้รับการตัดสินใจให้ ผ่านการศึกษาแต่ละช่วงชั้น การประเมินดังกล่าวเป็นมาตรการสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาและ ยกย่องระดับคุณภาพการศึกษา เพราะมาตรการดังกล่าวจะช่วยนักเรียนทุกคนให้ได้รับการฝึกฝนให้มีความ สามารถในการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนสื่อความ อันเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ใน ทุก ๆ ด้านอย่างจริงจัง ในขณะที่เดียวกันก็เป็นมาตรการเพื่อแก้ปัญหาความอ่อนแอของความสามารถ ในการเขียนสื่อความของผู้จบการศึกษาทุกระดับอีกด้วย (ศักดิ์พงษ์ นิลไพรัช 2546 : 26-27)

ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพระดับพื้นฐาน มาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทยกับการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ

1. มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพระดับขั้นพื้นฐานที่มีส่วนสัมพันธ์กับ การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความ คือ

มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษาต้องมีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

จากมาตรฐานดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนสื่อความก็จะส่งผลให้นักเรียนและสถานศึกษามีมาตรฐานการศึกษา เพื่อรับการประเมินคุณภาพระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญยิ่งในระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

2. มาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ (ศกคัพวงษ์ นิลไพรัช 2546 : 31 -34)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน

เขมชาติ อุ่นไธสง (2523 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนอ่าน หนังสือนอกเวลาภาษาไทยผลการวิจัยสรุปว่า ลักษณะวิธีสอนของอาจารย์ส่วนใหญ่จะใช้วิธีแนะหลักการอ่านหนังสือที่ให้ประโยชน์และคุณค่า ที่เน้นมากที่สุดคือคติธรรม คำสอนและแนวทางในการดำเนินชีวิต อุปสรรคในการเรียนการสอนหนังสือนอกเวลา คือ นักเรียนขาดความคิดในการวิพากษ์วิจารณ์และขาดทักษะในการอ่าน ทำให้ไม่สามารถสรุปเรื่องราวที่อ่านได้ ส่วนการวัดผลจะเน้นในด้านความเข้าใจและการนำไปใช้

ฉวีวรรณ สิทธิปาน (2526 : 40) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างแบบฝึกการอ่านอย่างมี วิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี จำนวน 80 คน ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.91/81.00

คะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังการฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังการฝึกระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กมลวรรณ ขำทวี (2535 : บทคัดย่อ) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้แบบฝึกพัฒนาสมรรถภาพการอ่านกับการสอนตามคู่มือครูและผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกพัฒนาสมรรถภาพทางการอ่านมีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกับนักเรียนที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

น้ำเพชร จำปาทอง (2537 : 89) ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับย่อยกับการสอนตามคู่มือครู พบว่าการสอนทั้งสองแบบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุภาพร อินทร์หอม (2542 : 59) ได้ศึกษาว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปว่า ในการจัดการเรียนการสอนอ่านประเภทต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการอ่านแบบธรรมชาติ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การสอนอ่านแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา เพื่อให้ให้นักเรียนได้เข้าใจในการอ่านและเกิดประสิทธิภาพนั้นจำเป็นจะต้องใช้นวัตกรรมและเทคนิควิธีการต่าง ๆ มาช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการอ่านนั้นๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนคิดวิเคราะห์

Nelson (1970 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาโดยใช้ครูสองคนที่ใช้วิธีสอนสองแบบกับนักเรียนเกรด 6 สองห้องเรียน ห้องหนึ่งสอนโดยวิธีการกระตุ้นให้คิด ส่วนอีกห้องหนึ่งสอนโดยวิธีไม่ได้กระตุ้นให้คิด โดยสอนสัปดาห์ละ 3 วัน รวม 36 คาบเรียน จากนั้นทั้งสองชั้นได้รับการนำเข้าสู่การทดลอง ซึ่งทดลองด้วยวิธีการเหมือนกัน แต่ตอนอภิปรายหลังการทดลอง ห้องที่ใช้วิธีสอนไม่กระตุ้นให้คิดครูจะใช้คำถามระดับต่ำ เช่น คำถามความรู้ความจำ ส่วนห้องที่ใช้วิธีสอนกระตุ้นให้คิดครูจะใช้คำถามระดับสูง เช่น คำถามเกี่ยวกับการสรุปอ้างอิงและการพิสูจน์หลังจากนั้นจึงทำการวัด

1. ทักษะด้านความรู้ของนักเรียนโดยใช้การวัดทักษะการเสาะแสวงหาความรู้ของนักเรียนซึ่งมีการสังเกต การสรุป อ้างอิง การพิสูจน์และการจำแนก

2. ความรู้เกี่ยวกับหลักการทางวิทยาศาสตร์ พบว่า นักเรียนที่ใช้วิธีการสอนแบบไม่กระตุ้นให้คิด มีความรู้เกี่ยวกับหลักการทางวิทยาศาสตร์สูงกว่าพวกที่สอนกระตุ้นให้คิด ส่วน

นักเรียนที่สอนโดยวิธีกระตุ้นให้คิด มีการเพิ่มปริมาณและคุณภาพด้านการสังเกต และการสรุป อ้างอิงดีกว่าพวกที่สอนด้วยวิธีไม่กระตุ้นให้คิด

ศุภพงศ์ อยู่ทอง (2531 : 46) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาอิทธิพลของคำถามชั้นวิเคราะห์ ที่ส่งผลพฤติกรรมการคิดแบบวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในวิชาสังคมศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองซึ่งสอน โดยครูซึ่งใช้แผนการสอนที่ใช้คำถามชั้นวิเคราะห์มีพฤติกรรมการคิด แบบวิเคราะห์สูงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งสอน โดยครูซึ่งใช้แผนการสอนที่ใช้คำถามไม่ถึงชั้นวิเคราะห์ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บุญเชิด ชุมพล (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน มัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอานวยวิทย์ ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงโรงเรียนอานวยวิทย์ ในช่วงชั้นที่ 3 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
2. นักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นแตกต่างกันมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับระดับชั้นมีผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคิดวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย รวมทั้งนวัตกรรมต่างๆ ที่ใช้นั้นก็ส่งผลทำให้เกิด ทักษะและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนจะสูงขึ้นหลังจากที่ได้รับการฝึกกระตุ้นให้คิด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

พิสมัย ชุ่มจิตร (2536 : 80) ได้ศึกษาเรื่องความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียน และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียน โดยวิธีการสอนแบบ เอสเอสอาร์ (SSR) กับวิธีการสอนตามคู่มือครู พบว่า ความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการ เขียนของนักเรียนที่เรียน โดยวิธีการสอนอ่านแบบเอสเอสอาร์ (SSR) ก่อนการทดลองกับหลังการ ทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

น้ำเพชร จำปาทอง (2537 : 89) ได้ศึกษาเรื่องความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการ เขียนและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่าน โดยใช้โครงสร้างระดับยอดกับการสอนอ่านตามคู่มือครู พบว่า ความสามารถในการเขียนของนักเรียน ที่ได้รับการสอนอ่าน โดยใช้โครงสร้างระดับยอดกับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

ทัศพร เกตุถนอม (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนภาษา แนวธรรมชาติ โดยอาศัยสื่ออรรถลักษณะกับการสอนตามคู่มือครู พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอน ภาษาแนวธรรมชาติโดยอาศัยสื่ออรรถลักษณะและนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถ ในการเขียนภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

สุภาพร อินทร์หอม (2542 : 59) ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบ มุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 กับการสอนตามคู่มือครู พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบ มุ่งประสบการณ์ภาษามีความสามารถในการเขียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเขียนให้มีประสิทธิภาพที่ดีนั้น ต้องเริ่มต้น จากความเข้าใจในการอ่านก่อน แล้วจึงส่งผลต่อความสามารถในการเขียนภาษาไทย นอกจากนี้ ความสามารถในการเขียนนั้นต้องขึ้นอยู่กับวิธีการสอนอ่าน เครื่องมือที่ใช้ในการอ่านด้วย จึงจะทำให้ ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนดียิ่งขึ้นด้วย